

**Studenten
Voor
Leiden**

Levendig Leiden

**Verkiezingsprogramma
SVL**

**2026
–
2030**

Inhoudsopgave

Voorwoord verkiezingsprogramma commissie	3
Voorwoord lijsttrekker	4
Speerpunten	5
1. Wonen	6
1.1 Wonen	7
1.2 Bouwen	8
1.3 Alternatief wonen	9
2. Nachtleven en Cultuur	12
2.1 Nachtleven	13
2.2 Evenementenbeleid	14
2.3 Cultuursector	14
3. Mentaal en Fysiek Welzijn	17
3.1 Mentaal Welzijn	18
3.2 Fysiek Welzijn	19
3.3 Jeugdzorg	20
4. Klimaat, mobiliteit en omgeving	22
4.1 Groene Stad	23
4.2 Duurzame en betaalbare energie en warmte	23
4.3 Omgeving en mobiliteit	24
5. Veiligheid	28
5.1 Veilig op straat, ook in de nacht	29
5.2 Jongeren perspectief bieden	31
5.3 Rust in een onrustige tijd	31
5.4 Demonstratierecht	32
5.5 Veilig middelengebruik	32
6. Onderwijs en gelijke kansen	33
6.1 Onderwijs	34
6.2 Gelijke kansen in het onderwijs	34
7. Economie en kennisstad	36
7.1 Kennisstad Leiden	37
7.2 Economie	38
8. Armoede	40
9. Participatie, bestuur en digitalisering	43
9.1 Participatie en Bestuur	44
9.2 Digitalisering	46
10. Financiën	47
10.1 Financieel degelijke en transparante keuzes	48
10.2 Kritisch kijken naar belastingen	48

Voorwoord verkiezingsprogramma commissie

Beste lezer,

Met trots presenteren wij het verkiezingsprogramma van Studenten Voor Leiden. De afgelopen vier jaar heeft SVL zich binnen de Leidse politiek hard gemaakt voor de belangen van jongeren, studenten en starters. Daar blijft SVL onverminderd mee doorgaan, want juist nu hebben jongeren een krachtige vertegenwoordiging nodig. Wij vinden het daarom belangrijk om constant het gesprek aan te gaan met inwoners en organisaties in onze stad, zodat we samen kunnen bouwen aan een Leiden waarin iedereen zich thuis voelt. Wij willen dan ook iedereen bedanken die heeft bijgedragen aan de totstandkoming van dit programma.

Op 18 maart 2026 wordt de nieuwe gemeenteraad gekozen. Dan heeft u de kans om te kiezen voor een levendig Leiden. Een stem op SVL is een stem voor jongerenparticipatie, een beter woonklimaat, meer ruimte voor nachtleven en cultuur, een groenere stad, aandacht voor mentaal welzijn en een grotere sociale veiligheid. We werken aan een stad waar jongeren kunnen wonen, vieren, creëren en meebeslissen.

Laten we samen werken aan een Levendig Leiden.

Namens de gehele programmacommissie,

Lisa Wetting & Stijn van der Horn

Voorzitters verkiezingsprogramma commissie

» VERKIEZINGSPROGRAMMACOMMISSIE

- Lisa Wetting
- Stijn van der Horn
- Marnix Argelo
- Valerie Bernasco
- Joris van Eijck
- Roos Heutinck
- Mels Pluis
- Quint Schenk
- Loman Wassenaar

Voorwoord lijsttrekker

Studenten Voor Leiden (SVL) staat voor een Levendig Leiden. Wij brengen een jonge stem in de gemeenteraad: creatief, onafhankelijk en gericht op de toekomst. Jongeren zijn al generaties de aanjagers van verandering, wij nemen de verantwoordelijkheid voor de gedeelde toekomst van onze stad serieus.

Leiden is een studentenstad, een startersstad – een stad vol jonge energie. Toch wordt beleid nog te vaak gemaakt zonder onze stem. Terwijl juist jongeren durven te kiezen voor morgen: voor betaalbare kamers in plaats van kamernood, voor groene oplossingen en meer groen in de stad, voor een stad waar je veilig over straat kunt, waar studentenwelzijn prioriteit heeft en armoede onder studenten niet wordt genegeerd. En voor een Levendig Leiden, waar de deuren van de kroeg na tweeën nog openstaan omdat de avond pas net begint.

SVL laat zien dat het anders kan. We kijken per onderwerp wat écht werkt voor Leiden. Onze kandidaten hebben een nieuwe blik, zijn scherp op de inhoud en staan in nauw contact met de inwoners van Leiden.

Met dit programma gaan wij trots de verkiezingen in. Het programma toont onze visie – een visie die recht doet aan de ambitie van onze generatie en toewerkt naar een Levendig Leiden.

Stem 18 maart Studenten Voor Leiden.

Claire van Megen

Lijsttrekker Studenten Voor Leiden

Speerpunten

1. SVL wil dat jongeren in Leiden mee mogen bepalen en betrokken worden bij het dagelijks bestuur en de toekomst van onze stad.
2. SVL wil een toekomstbestendig woonklimaat, met ruimte en aandacht voor jongeren, studenten en starters.
3. SVL wil een bruisende dag- en nachtcultuur, waar ruimte is voor evenementen, makers en het nachtleven.
4. SVL wil een groene stad met een ambitieus en toekomstgericht klimaatbeleid.
5. SVL wil een mentaal en fysiek gezond Leiden met gepaste zorg en ondersteuning voor iedereen.
6. SVL wil een Leiden waarin iedereen zich veilig voelt op straat.

**Studenten
Voor
Leiden**

Wonen

Leiden kampt met een ernstige wooncrisis. De woningmarkt staat zwaar onder druk: traditionele studentenhuizen verdwijnen, de huizenprijzen schieten door het plafond en er wordt niet genoeg bijgebouwd. Wonen in de stad waar je studeert moet voor elke student mogelijk zijn, maar dit is nu absoluut geen vanzelfsprekendheid. Leiden is hierdoor het karakter van een studentenstad aan het verliezen. SVL ziet dat dit anders kan en pleit ervoor dat vergunningen eenvoudiger worden verleend, quota voor het aantal studentenhuizen in wijken worden losgelaten en er snel studentenkamers worden bijgebouwd. Daarnaast moeten huurders beschermd worden tegen huisjesmelkers en huurbazen. Starters kunnen momenteel geen kant op, behalve de stad uit. SVL wil daarom bijbouwen om de doorstroom te stimuleren, zodat er voor iedereen een geschikte woonplek is in Leiden. De gemeente dient per direct in actie te komen om de woningvoorraad te vergroten en duurzame oplossingen te realiseren.

1.1 Wonen

» VERKAMERING

Studenten brengen levendigheid, dynamiek en betrokkenheid in de buurt. Ze wonen vaak in verkamerde panden, maar hier zit een rem op. Deze rem moet eraf. Verkamering, het opdelen van een woning in kamers, is de afgelopen jaren stevig teruggedrongen door een opeenstapeling van landelijke én lokale regels. In Leiden mogen er per wijk maar een beperkt aantal panden verkamerd worden. Het idee hierachter is dat in deze verkamerde panden vaker studenten zitten die zorgen voor overlast. Volgens de gemeente tast deze overlast de leefbaarheid in de wijk aan, maar SVL ziet daar geen bewijs voor. De levendigheid van de student tilt Leiden naar een hoger niveau. Het is onterecht en discriminerend om hen bij voorbaat als overlast te zien. Als we deze stop eraf halen betekent dat méér kamers, lagere druk op de markt en duidelijke investeringskansen voor verhuurders.

» VERGUNNINGVERLENING

SVL vindt dat je samen een huis moet kunnen huren met je vrienden, maar dat is in sommige wijken helaas nog onmogelijk. In veel buurten geldt namelijk dat je al vanaf drie bewoners een verhuurvergunning nodig hebt. Daardoor wordt dit soort panden verhuren praktisch onmogelijk: in je eentje kun je de huur niet opbrengen, maar met meer mensen huren mag het niet. SVL wil deze vergunningsplicht daarom volledig afschaffen in alle wijken. Zolang deze vergunning nog bestaat, vinden we dat de kosten ervan eerlijker moeten worden verdeeld. Nu betalen kleine verhuurders met één of een paar panden namelijk evenveel als grote huisjesmelkers met tientallen woningen per vergunning. Dat is niet eerlijk, wie minder bezit, moet ook minder betalen. Een eerlijk tarief voorkomt dat kleine verhuurders afhaken

en hun huizen verkopen. Zo zorgen we dat huurders niet op straat komen te staan.

» OPKOOPBESCHERMING

SVL vindt het belangrijk dat starters en mensen met een middeninkomen in Leiden een eerlijke kans krijgen op een koopwoning. De opkoopbescherming helpt daarbij, omdat het beleggers ontmoedigt om goedkopere woningen op te kopen en vervolgens voor veel geld te verhuren. Deze bescherming geldt voor woningen tot de NHG-grens (Nationale Hypotheek Garantie) van 450.000 euro. Die grens bepaalt ook tot welk bedrag mensen een hypotheek met extra zekerheid kunnen afsluiten. Omdat de woningmarkt elk jaar verandert, wil SVL dat de grens voor de opkoopbescherming automatisch wordt aangepast aan de nieuwe, jaarlijks vastgestelde NHG-grens. Zo blijft de bescherming aansluiten bij de praktijk en blijven voldoende woningen beschikbaar voor starters en middeninkomens.

» LEIDS HUURTEAM

SVL vindt dat de gemeente het voortouw moet nemen in het tegengaan van louché verhuurders. De krappe woningmarkt zorgt ervoor dat verhuurders een sterke machtspositie hebben tegenover huurders. Het huidige Huurteam dat huurders kan bijstaan bij deze zaken heeft op dit moment niet genoeg capaciteit om alle huurders snel te helpen. Het team werkt nog vanuit een centraal punt voor meerdere steden, waardoor zij huurders niet optimaal kunnen bijstaan. Daarom moet het Huurteam een eigen vestiging in Leiden krijgen en worden uitgebreid. Met deze extra capaciteit kan dit Leidse Huurteam ook helpen bij het tegengaan van te hoge huurprijzen en achterstallig onderhoud. Op het moment dat dit team er komt, moet de gemeente samenwerken met onderwijsinstellingen, zodat (nieuwe) studenten worden geïnformeerd over het bestaan van het Leidse Huurteam. Zo is voor iedere huurder

duidelijk waar hulp beschikbaar is.

» **BESCHERMING VAN HET TRADITIONELE STUDENTENHUIS**

Het klassieke studentenhuus, met gedeelde keuken, oude fietsvloot voor de deur en een mix van studierichtingen onder één dak biedt vriendschappen, gedeelde verantwoordelijkheid en een sociaal vangnet. Maar het traditionele studentenhuus verdwijnt uit het Leidse stadsgezicht door regels omtrent verkamering. SVL wil een label invoeren dat traditionele studentenhuizen beschermt: het student-monumentlabel. Hierdoor krijgen traditionele studentenhuizen een officiële culturele status, waardoor ze behouden blijven.

» **GEMEENSCHAPPELIJKE RUIMTES**

De fusie is de plek waar huisgenoten samen een biertje drinken, bijkletsen tijdens het eten, of uitbrakken met een film. Gedeelde voorzieningen zijn van groot belang voor de sociale ontwikkeling en mentale gezondheid van studenten. Uit onderzoek van Kences blijkt dat studenten die in onzelfstandige huizen wonen zich gelukkiger voelen dan studenten in studio's. Een goede band met huisgenoten draagt sterk bij aan het welzijn van studenten, terwijl studenten in studio's vaker te maken krijgen met sociaal isolement. Juist nu het welzijn van studenten onder druk staat, is het belangrijk om woningen met fusies te behouden en bij te bouwen. SVL is daarom blij met de extra inzet van DUWO om meer gemeenschappelijke ruimtes te realiseren. Deze lijn moet worden doorgezet en uitgebreid.

» **HOSPITEREN**

Studenten Voor Leiden is voorstander van het behoud van het recht voor studentenhuizen om zélf te bepalen wie er bij hen komt wonen. Het kunnen kiezen van een nieuwe huisgenoot via hospiteeravonden is essentieel voor de sociale cohesie, veiligheid en het mentaal welzijn in studentenhuizen. Het voorstel van DUWO om deze keuzevrijheid in te perken, ondermijnt de verbondenheid

en bedreigt de unieke cultuur van traditionele studentenhuizen. SVL pleit daarom voor het behoud van volledig vrije hospiteeravonden, waarbij studenten zelf bepalen wie het beste bij hun huis past.

» **OPENSTAAN VOOR ASIELZOEKERS EN STATUSHOUDERS**

Mede door een oorlog op ons eigen continent is er meer vraag naar asiel in Nederland. Leiden vangt ruim 1300 asielzoekers en statushouders op in een AZC, een noodopvanglocatie en diverse panden. Leiden voldoet hiermee ook aan de eis van de spreidingswet. SVL vindt dat Leiden hoe dan ook een steentje moet bijdragen door open te staan voor de opvang van asielzoekers en statushouders.

1.2 Bouwen

De Leidse woningmarkt zit muurvast. Door het gebrek aan starterswoningen blijven afgestudeerde studenten noodgedwongen in hun oude studentenkamer wonen. Gezinnen met een modaal inkomen houden hun sociale huurwoning aan, omdat er geen betaalbare koopwoningen beschikbaar zijn. Ouderen die graag kleiner willen wonen, vinden geen geschikt appartement in hun vertrouwde buurt. Tegelijkertijd verdwijnen steeds meer traditionele studentenkamers doordat panden worden omgebouwd tot dure appartementen. Dit alles leidt tot wijdverbreid scheefwonen: alleenstaanden wonen in grote huizen en gezinnen wonen in kleine flatjes. Hierdoor ontstaat een woningmarkt waarin de doorstroming vrijwel stilstaagt. Toch slaagt Leiden erin relatief veel woningen op te leveren vergeleken met andere gemeenten in Nederland. SVL wil dat Leiden deze voortrekkersrol behoudt, maar wel met een gerichte en toekomstbestendige aanpak. Leiden moet bouwen wat écht nodig is. We willen het structurele tekort van 3.000 studentenkamers aanpakken en vóór 2030 10.000 extra woningen realiseren. Alleen zo komt de woningmarkt weer in beweging en zorgen we ervoor dat iedereen in Leiden een passende woonplek kan vinden.

» BOUWEN VOOR DOORSTROOM

SVL vindt dat bij elke nieuwbouwlocatie voldoende betaalbare woonruimte voor starters moet komen, waarbij zij voorrang krijgen op de nieuwbouwwoningen. Daarnaast worden er appartementen voor senioren gerealiseerd en ten minste 35 procent sociale huurwoningen bijgebouwd. Om verhuizen financieel haalbaar te maken, voert de gemeente een verhuiskostenvergoeding tot 3.000 euro in voor huurders die naar een beter passende woning overstappen. Daarnaast krijgt Leiden een vaste doorstroommakelaar, een adviseur die inwoners actief begeleidt bij het vinden van een geschikte woning en zo de verhuisstroom weer op gang helpt. Deze doorstroommakelaar kan ook advies geven om een woning te splitsen, om zo met dezelfde woningvoorraad meer zelfstandige woningen te creëren.

» BOUWEN IN DE HOOGTE

Leiden groeit, maar de stad wordt niet groter. Een goede manier om voldoende woningen te realiseren is door te bouwen in de hoogte – en dat biedt kansen. In gebieden buiten de binnenstad, zoals het Stationsgebied, het Werninkterrein en Lammenschans liggen mogelijkheden om moderne, duurzame woonomgevingen te realiseren met veel woningen op relatief weinig grond. De norm van maximaal 70 meter hoogte voor woontorens is achterhaald. SVL wil deze maximale bouwhoogte volledig afschaffen om de weg vrij te maken voor meer woningen op minder grond. Het project LEAD bewijst hoe krachtig dit werkt: met één besluit om hoger te bouwen, kwamen er in één klap 600 woningen bij. Hoogbouw is geen luxe, maar noodzaak.

» BOUWEN VOOR DE TOEKOMST

Efficiënt en groen bouwen gaat hand in hand. Tijdelijke oplossingen lossen de woningcrisis niet op. Het bouwen van noodwoningen lijkt verstandig op de korte termijn, maar deze staan in de praktijk vaak jarenlang. Denk bijvoorbeeld aan de studentenwoningen

aan de Klikspaanweg. SVL vindt dat we nu moeten investeren in woningen die blijvend bijdragen aan de stad. Tegelijkertijd erkennen we dat er tempo gemaakt moet worden om de Leidse woonambitie voor 2030 te realiseren. Als innovatieve bouwmethoden leiden tot te veel vertraging, is het belangrijk om kritisch te kijken welke maatregelen echt bijdragen aan duurzame bouw.

» BOUWEN STIMULEREN

SVL wil de woningbouw versnellen door knellende regels aan te pakken. De welstandsnota, die bepaalt hoe gebouwen eruit moeten zien, moet daarom worden herzien. We blijven waarde hechten aan het historische karakter van Leiden, zeker in de binnenstad, maar regels mogen geen goed bouwplan blokkeren. Nu zitten er in de nota veel onnodige bepalingen. Zo moet een nieuwe gevel lijken op bestaande gevels in de straat, ook als die zelf weinig esthetische waarde hebben. Daarnaast heeft het jarenlang toevoegen van losse regels vanuit verschillende partijen geleid tot een onsamenhangend geheel dat vernieuwing tegenhoudt. SVL wil een duidelijke, samenhangende nota die ruimte biedt voor goede plannen die bewezen bijdragen aan verduurzaming of een passend straatbeeld. Schrappen is geen doel op zich, het gaat om versoepelen waar het vastloopt. Zo bouwen we sneller en met oog voor kwaliteit.

» PARTICIPATIE

SVL staat voor een stad waarin inwoners worden gehoord. Daarom kijken we verder dan alleen de directe omgeving van een project. We betrekken niet alleen omwonenden, maar juist ook woningzoekenden en toekomstige bewoners. Via wachtlijsten en interessegroepen krijgen zij vanaf het begin een stem in het proces. Zo zorgen we ervoor dat plannen aansluiten bij de daadwerkelijke woonbehoefte en met meer draagvlak gerealiseerd kunnen worden.

1.3 Alternatief wonen

Om de druk op de woningmarkt tegen te gaan wil SVL effectieve en vernieuwende oplossingen toepassen om de wachttijden voor sociale huur in te korten, een diverse woningvoorraad aan te bieden en voor jongeren wonen mogelijk te maken. Een gezond woonklimaat moet uitgebreid en divers zijn in haar aanbod.

» FRIENDSCONTRACTEN

Samen met je vrienden wonen, maakt je tijd in Leiden leuker. Voor sommigen lijkt dit onmogelijk, maar het kan via friendscontracten. Dit is een gedeeld contract van 2 of meerdere huurders met één verhuurder. Dit concept is al in gebruik genomen in Leiden dankzij SVL. Voor jongeren, (ex-)studenten, woonstarters of spoedzoekers moet de mogelijkheid om friendscontracten af te sluiten in Leiden vergroot worden. Dit zal meer woonmogelijkheden bieden, zonder de momenteel vereiste omzettingsvergunning aan te passen. SVL wil zich inzetten om dit verder te ontwikkelen en het gebruik ervan te stimuleren.

» WOONCOÖPERATIE

Samen een huis kopen kan. Een wooncoöperatie, niet te verwarren met een wooncorporatie, is een vorm van collectief wonen waarbij meerdere eigenaren één pand bezitten. Denk bijvoorbeeld aan een leegstaand schoolgebouw dat door een vereniging van twintig mensen wordt gekocht om er samen in te wonen. Hierdoor kan een relatief groot en duur pand toch door particulieren worden aangekocht. Doordat de bewoners gezamenlijk eigenaar zijn van het pand, zijn ze niet afhankelijk van een verhuurder. Hierdoor hebben ze zelf zeggenschap over hun woonruimte en woonlasten. SVL wil dat de gemeente wooncoöperaties actief ondersteunt met begeleiding. Zo krijgen bewoners de kans om samen betaalbare woningen te kopen.

» HOSPITA-MOGELIJKHEDEN BEKENDER MAKEN EN STIMULEREN

Voor mensen die groot wonen en veel ongebruikte leefruimte hebben, is er een mogelijkheid om ruimte in eigen huis te kunnen verhuren. Dit biedt veel mogelijkheden voor jongeren, studenten en spoedzoekers. Daarnaast verdient de huidige bewoner er huur aan. Omdat mensen te groot wonen, wordt veel ruimte in Leiden niet optimaal benut. Daarom wil SVL meer hospitamogelijkheden. De gemeente heeft hierbij de mogelijkheid om hospitamogelijkheden te vergroten en te verbreden. Het maximum ligt nu op één huurder als hospita; SVL wil af van dit maximum.

» INTERGENERATIONEEL WONEN

Eenzame woonvormen worden steeds gebruikelijker en met de bijkomende vergrijzing in bepaalde wijken kan dit ten koste gaan van de levendigheid. Daarom wil SVL (master)studentenhuizen vrijmaken in buurten waar veel ouderen wonen om levendigheid te creëren in verouderde buurten en woonruimte vrij te maken voor studenten. Hiervoor kunnen studentenwoningen direct gerealiseerd worden in seniorencomplexen. Dit plan helpt bij het aanpakken van het tekort aan studentenhuizen en zal de sociale cohesie bevorderen. We stimuleren het contact tussen ouderen en studenten in deze woonvorm. Zo maken we meer ruimte voor studentenwoningen, ondersteunen ouderen en studenten elkaar en houden we buurten levendig.

» GEMENGD WONEN EN WERKEN

Leiden kampt met een dubbele opgave: meer woningen bouwen en tegelijk bedrijventerreinen slim benutten. Bedrijventerreinen zoals de Rooseveltstraat, Trekvluit, Rooseveltstraat West, Werninkterrein, Veilingterrein en Lammenschans liggen dicht bij de stad en zijn ideaal voor mixed-use: bedrijven op de onderste lagen, woningen erboven. In steden als Amsterdam wordt hier al met succes mee geëxperimenteerd. Deze combinatie benut de ruimte optimaal, zorgt voor levendige stadsgebieden en maakt de woningbouwopgave richting

Levendig Leiden

2030 een stuk haalbaarder. SVL wil dit mogelijk maken, zodat Leiden kan groeien zonder ruimte te verspillen.

» SKEAVE HUSE VOOR DAKLOZE

Volgens SVL verdient iedereen een woonplek, ook de woningzoekenden die momenteel dakloos zijn of dreigen te worden omdat ze bijvoorbeeld niet in reguliere sociale huurwoningen passen. Een appartement via sociale huur is namelijk niet voor iedereen wenselijk en het is niet voor iedereen betaalbaar om buiten sociale huur te wonen. Deze groep heeft een woonvorm nodig met begeleiding in rustige sferen met een tuin. Daarom wil SVL meer Skeave Huse. Deze wooncontainers zijn eenvoudig op te zetten en bieden een goedkope woning met een tuin en vragen weinig ruimte. Ideaal dus voor de mensen die niet in de reguliere woonomgeving passen. Er zijn momenteel twee Skeave Huse in Leiden, SVL wil dit ophogen naar een niveau dat beter aansluit bij Leiden. Daarnaast moet het beter onderhouden en begeleid worden. Het is

belangrijk dat iedereen voor wie het reguliere wonen geen optie is, alsnog op een veilige en verantwoorde wijze wordt gehuisvest.

» DAKLOOSHEID ONDER JONGEREN

Er moet een betere aanpak komen voor dakloosheid onder jongeren. Volgens cijfers van ETHOS is maar liefst 40% van alle daklozen jonger dan 27 jaar. Jongeren die net dakloos zijn geworden, belanden vaak in de reguliere opvang. Daar ervaren ze onveiligheid, stress en een gebrek aan privacy. Zonder rust en stabiliteit kunnen zij hun problemen niet oplossen, waardoor ze langdurig dakloos blijven. SVL pleit voor een jongerenopvang naar het model van Project010 in Rotterdam. Het idee is eenvoudig: bied jongeren een veilige woonplek, ondersteuning van betrokken professionals en een bescheiden budget om hun leven weer op te bouwen. Zo krijgen jongeren die nu tussen wal en schip vallen de kans om hun basis op orde te brengen en stappen te zetten richting zelfstandigheid.

Nachtlevens en Cultuur

Leiden is een stad van kennis en een plek waar cultuur tot bloei komt. Makers dragen bij aan de identiteit van de stad en geven het een gezicht; het is de stad van Rembrandt, Jochem Myjer en Armin van Buuren. De cultuursector en het nachtleven verdienen dan ook de aandacht, locaties en investeringen om deze belangrijke rol te blijven vervullen. Clubs krijgen geen vergunningen om Leidenaren te laten dansen, de cultuursector leeft in constante financiële onzekerheid en evenementenpleinen worden voor maanden gesloten. SVL vindt dat dit anders moet. Zo komt er door SVL een nachtvisie en staat het nachtleven hoger op de agenda. De dag- en nachtcultuur voegen iets unieks toe aan de Leidse samenleving. Het heeft een positieve invloed op de aantrekkelijkheid van de stad, de mentale gezondheid van jongeren en de levendigheid van Leiden. SVL gaat de komende jaren werken aan een levendig Leiden waar jongeren kunnen dansen, de cultuursector financiële zekerheid kent en evenementen worden gestimuleerd.

2.1 Nachtleven

» NACHTVISIE

Het nachtleven is een verrijking voor Leiden, maar het is door strenge regelgeving minder aantrekkelijk geworden; jongeren in Leiden hebben weinig keuze om in hun eigen stad uit te gaan en kiezen te vaak voor een avondje uit in omliggende steden. Door de inspanningen van SVL wordt er een nachtvisie opgesteld die moet leiden tot een bruisend en aantrekkelijk nachtleven. SVL wil hierin terugzien dat het nachtleven in Leiden sterk uitgebreid wordt. Daarom pleit SVL voor de ontwikkeling van een centraal uitgaansgebied, ruimere openingstijden en soepeler deurbelid. Ook moet de vergunningverlening voor horeca en nachtelijke evenementen worden versoepeld. Dit draagt bij aan de levendige stad waar SVL voor staat.

» CENTRAAL UITGAANSGEBIED

Het is tijd voor een nieuwe wind door de Leidse nacht. Een centrale plek waar het merendeel van het nachtleven plaatsvindt, samen met ruimte om jezelf als maker te ontwikkelen op de randen van de stad. In het centraal uitgaansgebied komt de Leidse nacht pas echt tot leven. Dit wordt wat SVL betreft het kloppende hart van het Stations- en Cultuurkwartier, tussen de Beestenmarkt en Lammermarkt in. De gemeente zorgt voor de vergunningen, de ondernemers voor het aanbod. Door dit initiatief wordt de Leidse nacht aantrekkelijker, wordt de lokale economie gestimuleerd en komen jongeren meer met elkaar in contact. Ook biedt dit ruimte voor jonge makers, die door kunnen groeien vanaf de randen van de stad naar grotere podia. Plekken als de Wibar bieden een experimenteel podium dat een springplank naar de rest van de podia in de stad is. Zo maken we het Leidse nachtleven aantrekkelijk voor de makers en de jongeren in Leiden.

» OPENINGSTIJDEN VAN HET UITGAAN

Een avondje van kroeg naar club verplaatsen

geeft een impuls aan de nacht. Volgens het huidige deurbelid mogen cafés, clubs en andere uitgaansgelegenheden van zondag tot en met woensdag na 01:00 hun deuren niet meer openen voor nieuwe bezoekers en van donderdag tot en met zaterdag na 02:00. SVL wil hiervan af en vindt dat ondernemers zelf moeten kunnen beslissen wanneer er niemand meer naar binnen mag. Zo maken we het Leidse nachtleven levendiger.

» VERGUNNINGEN VOOR HORECA

Een avondje dansen is onderdeel van een levendig Leiden. De verlening van en de regels rondom horecavergunningen zijn te streng in Leiden. Horecaondernemers krijgen niet de kans om een feestavond te houden en mogen nauwelijks evenementen organiseren. SVL wil soepelere regels voor de verstrekking van horecavergunningen op basis van maatwerk en een herziening van het vergunningstelsel. Dit houdt in dat er een tussenvergunning komt waarbij cafés makkelijker evenementen en feestavonden mogen aanvragen en houden, zonder direct formeel een nachtclub te worden. Op deze manier zorgen we voor een wisselend aanbod door heel de stad en tillen we het Leidse nachtleven dus naar een hoger niveau.

» VEILIG NACHTLEVEN

Een bruisend nachtleven vraagt om een veilige omgeving voor iedereen. SVL wil een stad waar straatintimidatie actief wordt voorkomen. Door het invoeren van het centraal uitgaansgebied kan er beter toezicht worden gehouden op wat er zich in de nacht afspeelt. Met maatregelen zoals een Veilige Bus in het uitgaansgebied, getraind horecapersoneel en goed opgeleide boa's en omstanders, wordt er gewerkt aan een cultuur van sociale veiligheid. Ook wil SVL investeren in een veilig straatbeeld, goede verlichting, voldoende toezicht en zorgvuldig ingezet cameratoezicht. Via deze weg kunnen we op een verantwoorde manier werken naar een veilige, levendige stad. Lees hier meer over in het hoofdstuk Veiligheid.

2.2 Evenementenbeleid

» STIMULEREN VAN EVENEMENTEN IN DE STAD

SVL kiest voor een bruisende binnenstad en het toejuichen van meer evenementen in de stad past hierbij. SVL pleit voor het verruimen van het aantal evenementenvergunningen dat jaarlijks wordt afgegeven voor evenementenlocaties in de stad, zoals het Stadhuisplein, de Garenmarkt en de Lammermarkt. Op die manier ontstaat er meer ruimte voor lustrumvieringen, festivals, muziekoptredens, sportieve activiteiten en andere initiatieven die bijdragen aan een levendig Leiden.

» EVENEMENTENLOCATIE BUITEN DE BINNENSTAD

Een vaste plek voor een podium biedt zekerheid aan de eventensector. SVL wil een vaste evenementenlocatie in de regio waar festivals, concerten en andere grote evenementen, in het bijzonder een lustrumviering, gehouden kunnen worden. Op die manier ondersteunen we niet alleen het culturele en muzikale aanbod in de regio, maar geven we ook zekerheid aan de verenigingen.

» LUSTRUMVIERINGEN

Voor studenten is het lustrum van hun vereniging iets groter dan zomaar een feest. Het markeert vijf jaar van samen bouwen aan vriendschappen en tradities. Studentenverenigingen in Leiden ervaren momenteel veel onzekerheid rondom de organisatie van hun lustrumvieringen. De vaste evenementenlocatie buiten de stad biedt de verenigingen de garantie op een geschikte locatie voor haar lustrumvieringen. SVL onderstreept het belang van lustrumvieringen en wil een structurele gemeentelijke lustrumaanpak. Het is bij deze overleggen belangrijk dat er wordt nagedacht over hoe de verenigingen de stad bij het lustrum kunnen betrekken en op welke manier de gemeente kan bijdragen aan de organisatie van deze grootschalige evenementen.

» NIEUWE RIJN OP 3 OKTOBER

3 oktober is hét Leidse evenement van het jaar en SVL koestert deze eeuwenoude traditie. Het feest mag nog grootser gevierd worden. SVL wil dat het hart van de festiviteiten, de Nieuwe Rijn, met vloten tijdelijk wordt gedempt om zo nog meer artiesten de ruimte te geven, net zoals dat ook was voor 2020. De gemeente moet hierbij helpen in de kosten. Hierbij moet je een biertje kunnen halen in de supermarkt om het feest betaalbaar te houden voor elke Leidenaar. SVL wil dat deze vergunningen afgegeven worden en de financiële druk voor de organisatoren en Leidenaren behapbaar wordt.

2.3 Cultuursector

Cultuur maakt Leiden aantrekkelijk voor jong en oud, stimuleert de economie en is goed voor de mentale gezondheid van alle Leidenaren. Leiden presenteert zich dan ook terecht als stad van kennis en cultuur, maar geeft vervolgens structureel te weinig uit aan de cultuursector. Jonge makers hebben nauwelijks plek om hun talenten te ontwikkelen; al het geld dat er is, gaat naar gebouwen en er wordt bezuinigd op cultuureducatie. Dat moet anders.

» INVESTEREN IN CULTUUR

Cultuur verbindt mensen, trekt talent aan en maakt Leiden levendig. Tegelijkertijd investeert de gemeente structureel veel te weinig geld, aandacht en ruimte in de cultuursector. Deze onderinvestering zorgt ervoor dat niet alleen makers, maar ook de gevestigde en nieuwe culturele instellingen financiële onzekerheid ervaren. SVL pleit voor een flinke verhoging van het cultuurbudget, samen met makers en instellingen die weten waar het écht nodig is. Hierbij wordt gekeken naar een herinrichting van het huidige subsidiesysteem, zodat zowel grotere als kleinere culturele organisaties aanspraak maken op voldoende middelen. Het verkrijgen van een subsidie moet aanzienlijk makkelijker gemaakt worden. Daarnaast vindt SVL dat de koppeling tussen de subsidies voor culturele huisvesting en programmering los van elkaar

Levendig Leiden

moet gaan. Zo verdwijnen investeringen niet alleen in gebouwen, maar belanden deze juist bij makers en programmering.

» RUIMTE VOOR MAKERS

Cultureel talent moet ontwikkeld worden. Bij Nieuwplaatz en de Makerscentrale krijgen jongeren de kans om hun culturele en creatieve talenten te ontwikkelen. Het zijn broedplaatsen als deze die de basis vormen voor een nieuwe generatie makers in Leiden: het is de springplank voor talent. Voor SVL staan permanente plekken om jezelf te ontwikkelen op één, maar SVL vindt ook dat leegstaand gemeentelijk vastgoed tijdelijk gebruikt moet kunnen worden als broedplaats. SVL vindt dat de huidige broedplaatsen structureel de financiële ondersteuning moeten krijgen zodat zij hun werk kunnen blijven doen. Zo kunnen Leidse makers hun creatieve talent ontwikkelen in de stad.

» CULTUURKWARTIER

De Leidse cultuursector is er voor iedereen en nergens komt dat zo goed samen als in het noorden van de binnenstad. SVL steunt de initiatieven van het Cultuurkwartier: de plek met de hoogste cultuurdichtheid van heel Nederland. Het groener en autoluw maken van dit deel van de stad en een divers aanbod zorgen ervoor dat de kern van cultureel Leiden blijft. SVL vindt dat dit het uitgaansgebied van Leiden moet worden door het toevoegen van een centraal uitgaansgebied. Zo is er voor ieder wat wils in het culturele hart van de stad.

» CULTUUREDUCATIE

Cultuureducatie zorgt ervoor dat jongeren hun talenten kunnen ontwikkelen en dat cultuur inclusiever wordt. SVL vindt dat iedereen met cultuur in aanraking moet komen. De gemeente moet het aanbod voor cultuureducatie faciliteren. SVL pleit voor het structureel terugbrengen van de investering in de culturele ontwikkeling van de jeugd.

» EEN ZICHTBARE BIBLIOTHEEK

De bibliotheek speelt een belangrijke maatschappelijke rol: het bevordert

leesplezier, draagt bij aan burgerschapsvorming en stimuleert de culturele en creatieve ontwikkeling van Leidenaren. Als het aan SVL had gelegen, was het oude V&D gebouw een centrale, culturele ontmoetingsplek geworden waar de bibliotheek deze maatschappelijke rol kon vervullen. Nu de bibliotheek zich niet op deze zichtbare plek bevindt, pleit SVL ervoor dat bij de aanstaande verbouwingen de bibliotheek een opvallende ingang krijgt. Zo kan elke Leidenaar deze belangrijke plek makkelijk vinden.

» CULTUURFONDS

Het Cultuurfonds was een goedkope en effectieve manier van het verdelen van investeringen in de cultuursector. Het was een structurele basis voor opkomende projecten, stimuleerde cultureel ondernemerschap en bevorderde de samenwerking tussen de cultuursector en de rest van de stad. Inmiddels is dit fonds wegbezuinigd. SVL vindt dat het Cultuurfonds terug moet komen, zodat frisse culturele ideeën weer ruim baan krijgen in Leiden.

» MAATSCHAPPELIJK VASTGOED

Sommige gebouwen in beheer van de gemeente hebben een speciale publieke of sociale functie, zoals de Nobel, de Stadsgehoorzaal en de buurthuizen. Ze geven ruimte aan dag- en nachtcultuur en bieden een plek voor ontmoeting. Het huidige systeem zorgt ervoor dat een groot deel van de subsidies die deze organisaties krijgen, verdwijnen in de huur die betaald wordt aan de gemeente. SVL wil dat de gemeente zich proactief opstelt om maatschappelijke initiatieven ruimte te bieden tegen realistische, niet-marktconforme huurprijzen die passend zijn bij hun maatschappelijke functie. Het merendeel van subsidies zou niet mogen verdwijnen in huur die aan de gemeente wordt betaald. De gemeente moet inzichtelijk maken welke panden het bezit en deze worden beoordeeld of hier maatschappelijke initiatieven in passen. Verkoop aan commerciële partijen vindt dan alleen plaats wanneer er aantoonbaar geen maatschappelijke

Levendig Leiden

invulling of overdracht mogelijk is en dit transparant wordt gecommuniceerd. Zo bouwt SVL aan een stad waarin ruimte en zeggenschap niet zijn voorbehouden aan

wie het meest betaalt, maar aan wie het meest bijdraagt aan het publieke leven.

**Studenten
Voor
Leiden**

Mentaal en Fysiek Welzijn

Leiden loopt voorop in het verbeteren van het mentaal en fysiek welzijn van haar inwoners, mede dankzij de inspanningen van SVL. De afgelopen jaren zijn er veel initiatieven opgezet, vaak door studenten. Toch is er nog veel te doen: meer dan de helft van de 16- tot 25-jarigen ervaart psychische klachten waarvan 12% deze als ernstig beschrijft. Om deze grote groep jongeren te helpen, legt SVL de nadruk op preventie en een goede, efficiënte samenwerking tussen de gemeente, onderwijsinstellingen en hulpverlenende instanties. Ook de jeugdzorg moet verbeterd worden: SVL pleit daarom voor zowel een verandering van het systeem als de manier waarop zorg wordt gegeven. Daarnaast zet SVL zich in voor een fysiek gezond Leiden: sporten moet betaalbaar en toegankelijk blijven, vooral voor jongeren, studenten en starters. SVL wil een gezond Leiden waarin welzijn voor jongeren, studenten en starters centraal staat.

3.1 Mentaal Welzijn

SVL vindt dat mentale gezondheid een prioriteit moet zijn binnen de gemeente Leiden. Onze stad kent, mede dankzij de inspanningen van SVL, al vele fantastische initiatieven zoals Stichting Praat Erover!, @ease en de CokeShow, die de gemeente moet blijven ondersteunen. Dankzij deze organisaties worden veel jongeren, studenten en starters geholpen op het gebied van mentale gezondheid. Daarom pleit SVL voor maatregelen die het gat dichtten tussen het zorgaanbod en de jongeren, zoals het jongerencentrum of de integrale welzijnsweek. Toch blijft de situatie zorgelijk: in 2024 ervoer 54 procent van de jongeren in Leiden psychische klachten. SVL blijft zich daarom inzetten voor het verbeteren van mentaal welzijn van jongeren.

» JONGERENCENTRUM

Leiden telt bijna 30.000 jongeren, maar mist een plek waar je alles kan vinden wat je nodig hebt als je jong bent. Daarom wil SVL dat er een jongerencentrum komt in Leiden: een toegankelijke en zichtbare plek waar jongeren kunnen komen om te socializen, een betaalbare maaltijd te eten of een drankje te doen. Daarnaast moeten jongeren hier ook op een laagdrempelige manier psychologische hulp of andere ondersteuning kunnen krijgen. Leiden kent al veel organisaties die deze laagdrempelige hulp en ondersteuning bieden, maar een gecentraliseerde, zichtbare en toegankelijke plek voor deze hulp ontbreekt. Met een jongerencentrum in Leiden kunnen al deze voorzieningen samenkomen op één centrale plek waar jongeren zich welkom, gehoord en ondersteund voelen. In 2025 heeft SVL ervoor gezorgd dat er 95.000 euro beschikbaar komt voor een sociaal café, het startpunt voor een jongerencentrum.

» INTEGRALE WELZIJSWEEK

Samenwerken versterkt, hier moet Leiden gebruik van maken. SVL wil dat er in Leiden een integrale welzijnsweek georganiseerd wordt met alle grote onderwijsinstellingen, studentenverenigingen en andere belangstellenden. Momenteel organiseren

veel instellingen en verenigingen hun eigen veiligheids- of welzijnsweek, wat voor kleine organisaties lastig te realiseren is. SVL wil daarom één gezamenlijke welzijnsweek waarbij alle relevante partijen betrokken worden en mee kunnen doen. Door onze krachten te bundelen, vergroten we onze impact en maken we mentaal welzijn beter bespreekbaar.

» SOCIAAL WELBEVINDEN VAN KINDEREN

Iedereen moet zich fijn en veilig voelen, ook kinderen. Pesten en fysiek geweld onder deze groep is een groeiend probleem. In de regio Hollands-Midden is sinds 2019 het aantal leerlingen dat gepest wordt meer dan verdubbeld. Ook de ernst van het pesten is toegenomen. Dit heeft grote gevolgen, pesten kan namelijk leiden tot diepgewortelde sociale en emotionele problemen. Er zijn verschillende, wetenschappelijk onderbouwde methodes ontwikkeld die pesten bestrijden. SVL wil dat de gemeente in samenspraak met zowel scholen als leerlingen een integraal preventief sociaal welbevinden beleid opstelt, waarin onder andere wetenschappelijk onderbouwde methodes worden toegepast.

» INCLUSIEVE STAD

Leiden moet een inclusieve stad zijn waar iedereen zich welkom voelt en geen ruimte is voor uitsluiting, haat en discriminatie. Online haat en radicalisering groeien onder jongeren, ook in Leiden. SVL wil dat de gemeente het huidige inclusieplan behoudt. Ook moet de gemeente een voorbeeldrol op zich nemen, waarbij ze samen met de universiteit gaat onderzoeken op welke manieren radicalisering onder jongeren tegengegaan kan worden. Daarnaast moet de gemeente basis- en middelbare scholen de middelen geven om voldoende voorlichting te geven en initiatieven zoals een Gender & Sexuality Alliance op te kunnen richten of te behouden.

» ZELFMOORDPREVENTIE

Om goede zelfmoordpreventie te bieden, is het van belang dat slachtoffers in beeld zijn bij zorginstellingen die professionele hulp kunnen bieden. Van alle zelfmoordpogingen is

maar 40% in beeld bij de juiste professionele hulp. Daarom wil SVL zo snel mogelijk de zichtbaarheid van de professionele zorg vergroten door de ruimte te geven aan bijvoorbeeld 113 Zelfmoordpreventie. De gemeente moet actief risicogroepen benaderen, sleutelfiguren trainen en preventieve campagnes opzetten.

» MIDDELENGEBRUIK

Bij het studentenleven horen festivals, feestjes en lekker op het terras zitten. Dit gaat vaak gepaard met een glas bier of een lekker wijntje en dit is alleen maar goed. Soms gebruiken jongeren echter drank en drugs overmatig om te ontsnappen aan problemen. Deze vorm van escapisme komt niet ten goede aan de problemen die ze al ervaren. Daarom vindt SVL dat bottom-up initiatieven die goed aansluiten bij de doelgroep, zoals Lieve Mark, De Cokeshow en Waar Trek Jij De Lijn? structureel ondersteund moeten worden. Hierdoor blijven professionals en jongeren met elkaar in gesprek. Zo is er meer zicht op wat en hoe er wordt gebruikt en kunnen problemen op tijd worden voorkomen of aangepakt. Zo blijft het gebruik van middelen veilig, verantwoord en leuk.

3.2 Fysiek Welzijn

Sporten is van cruciaal belang voor mentaal welzijn: het verlaagt stresshormonen, verkleint de kans op depressieve klachten en draagt bij aan een beter zelfvertrouwen. Daarnaast stimuleert het de hersenen en brengt het simpelweg plezier. Sporten is daarom essentieel om zowel lichamelijk als mentaal fit te blijven. Ook levensstijl en seksuele gezondheid hebben invloed op het mentale en fysieke welzijn. Daarom zet SVL zich in voor betaalbare contributies, het stimuleren van een gezonde levensstijl en goede, toegankelijke seksuele gezondheidszorg voor alle jongeren in Leiden.

» BELANGEN VAN JONGEREN IN SPORTBELEID

Jongeren moeten meepraten en beslissen over beleid dat hen aangaat. De Leidse Sport Federatie (LSF) is een officieel adviesorgaan

van het college van burgemeester en wethouders op het gebied van sport in Leiden. Dankzij SVL heeft de LSF, in samenwerking met Stichting Studentensport Leiden, sinds kort een vast bestuurslid studentensportzaken. Hierdoor worden ook de belangen van studenten en jongeren meegenomen in het maken van sportbeleid. SVL wil dit bestuurslid en studentenorganisaties blijven betrekken bij het maken van sportbeleid in Leiden.

» TOPSPORT

Topsporters hebben een voorbeeldfunctie, ze inspireren namelijk jongeren om zelf ook te gaan sporten. Dankzij de inzet van SVL is er vanuit de gemeente Leiden meer geld beschikbaar voor topsporters vanuit stichting Topsport Leiden. Hierdoor is onder andere de kansengelijkheid binnen de topsport bevorderd. Zo zijn bijvoorbeeld de vrouwenteams van DIOK en BS Leiden/ZZ Leiden sinds kort toegetreden tot de Eredivisie. SVL wil dat topsport voor iedereen toegankelijk blijft door middel van een structurele subsidie.

» TOEGANKELIJK SPORTEN VOOR IEDEREEN

Iedereen die wil moet in beweging kunnen komen. Via de SBG (Sportief Besteed Groep)-app kunnen inwoners van Leiden zien welke (sport)activiteiten er in hun buurt zijn. Dit maakt sporten toegankelijker en zorgt ervoor dat iedereen weet waar die terecht kan. SVL vindt alleen het aanbod voor jongeren, studenten en starters nog niet genoeg en wil dat dit uitgebreid wordt. Daarnaast wil SVL dat de huurprijzen van sportzalen laag blijven, zodat maatschappelijke organisaties, zoals het Sportakkoord, hier hun activiteiten kunnen blijven uitvoeren.

» SPORTEN IN DE OPENBARE RUIMTE

Buiten sporten houdt de stad levendig en fit. Sporten als fietsen, hardlopen, volleyballen of voetballen kunnen allemaal in de buitenlucht. Het is fijn als dit ook dicht bij huis kan. Daarom zet SVL zich in voor het ondersteunen van sporten in de openbare ruimte, onder andere door het behoud en uitbreiden van sportevenementen als

de Singelloop en de Rapenburg Race.

» (STUDENTEN-)SPORTVERENIGINGEN

Sportverenigingen maken van Leiden een sportieve en sociale stad: op verenigingen komen mensen niet alleen om te sporten, maar ook om elkaar te ontmoeten. Daarom pleit SVL voor het betaalbaar houden van contributies voor inwoners met een laag inkomen. De gemeente moet een subsidie instellen waar mensen aanspraak op kunnen maken als ze geen contributie kunnen betalen. Zo krijgt iedereen, ongeacht hun budget, de kans om te sporten. Studentensportverenigingen zijn van groot belang voor studenten die naast hun studie betaalbaar en gezellig willen sporten. De gemeente moet deze verenigingen dus actief ondersteunen en aanmoedigen. Zo moeten Njord en Asopos de ruimte krijgen om gebruik te blijven maken van de wateren in Leiden om evenementen te organiseren, aangezien deze bijdragen aan het levendige karakter van de stad.

» GEZONDE LEVENSTIJL

Gezond leven draait niet alleen om bewegen en sporten: ook voeding en levensstijl spelen een grote rol. Daarom wil SVL dat de gemeente een actieve rol blijft spelen in het promoten van een gezonde levensstijl, bijvoorbeeld via gezonde school- en sportkantines. Omdat ongezonde opties vaak gemakkelijker en goedkoper in te kopen zijn, moet de gemeente helpen bij het beschikbaar maken van gezonde, betaalbare alternatieven. Daarnaast moeten in deze kantines reclames voor gezond eten de voorkeur krijgen boven fastfood. SVL volgt de landelijke lijn op rook- en vapebeleid. Elke ondernemer moet dus zelf kunnen bepalen of zij hun terras rookvrij maken.

» SEKSUELE GEZONDHEID

Leiden is een jonge, bruisende stad, waar veel onderlinge contacten zijn. Hierbij horen ook verschillende sekspartners, wat de kans op een soa verhoogt. Het is daarom van belang

dat we hierover blijven praten en zorgen dat seks voor iedereen fijn en veilig is. Er moet ingezet worden op positieve preventie: het gebruik van voorbehoedsmiddelen moet op een motiverende manier worden gepromoot. Ook moet het gesprek over het dalende anticonceptiegebruik geopend worden. Voorlichting moet progressief en open zijn, met aandacht voor inclusiviteit, consent, grenzen en genot, en hoeven zich niet beperken tot alleen soa's of zwangerschap.

» SOA-TESTEN

In een jonge stad als Leiden is het van belang dat iedereen zich gratis en laagdrempelig kan laten testen op een soa. Dit is op dit moment te moeilijk. De wachttijden zijn lang, waardoor veel Leidenaren uitwijken naar andere steden. Het zou niet nodig moeten zijn om naar een andere stad te reizen voor een test. SVL pleit daarom voor een grotere beschikbaarheid van gratis soa-testen, zodat iedereen snel terecht kan, zodat Leiden gezond blijft.

3.3 Jeugdzorg

» HERINRICHTING VAN DE JEUGDZORG

SVL is voor een structurele oplossing in de jeugdzorg, in plaats van eindeloos in te grijpen zonder het echte probleem aan te pakken. Ons onderwijssysteem heeft onrealistische verwachtingen van leerlingen, waardoor steeds meer kinderen onnodig in de jeugdzorg belanden. SVL wil deze trend keren door onderwijs flexibeler te maken, prestatiedruk te verlagen en kinderen in hun vertrouwde omgeving te ondersteunen. Dit vraagt om een bescheiden stadsbestuur dat de focus verlegt van het uitbreiden van de jeugdzorg naar het verminderen van de onnodige instroom. SVL wil daarom beginnen met de Sleutelschool. Op Sleutelscholen werken Ouder- en Kindteams en buurtteams zichtbaar samen om zo met korte lijntjes direct hulp te bieden waar het nodig is. Hierbij worden de ouders/verzorgers en andere teams betrokken bij de ontwikkeling van het kind en de ouder. Op dit moment zijn er andere vergelijkbare initiatieven zoals het

Gebouw en de Bredeschool Merenwijk. Deze mooie initiatieven staan alleen niet vast en lang niet alle wijken in Leiden hebben zo'n school. Daarom moet deze aanpak gecentreerd worden in de vorm van de Sleutelschool. Dit zodat alle kinderen fijn op school kunnen blijven en daar gepaste ondersteuning krijgen. Het is aan de scholen en hulporganisaties zelf hoe ze invulling geven aan de Sleutelschool, SVL wil dat de gemeente hier een faciliterende rol in speelt.

SVL pleit voor een systeem waarin de zorg naar het kind komt, en niet het kind naar de zorg. Dat betekent meer gespecialiseerde ondersteuning binnen het onderwijs, waaronder flexibele lesmethodes, zodat niet elk kind hoeft te voldoen aan dezelfde prestatienormen. Daarnaast betekent dat een kritische blik op doorverwijzingen naar jeugdzorg.

Tegelijkertijd moet er voldoende, effectieve en efficiënte jeugdzorg zijn voor de kinderen die dat echt nodig hebben. Gezinnen en jongeren die afhankelijk zijn van gespecialiseerde hulp, mogen niet verloren raken in wachtlijsten en bureaucratische processen. Daarom pleit SVL voor een beter georganiseerde jeugdzorg die minder verspilling met zich meebrengt, zodat de al beschikbare middelen daar terecht komen waar ze het hardst nodig zijn: de kinderen die het echt nodig hebben.

SVL kiest voor een toekomst waarin niet systemen, maar kinderen centraal staan. Minder onnodige labels, minder bureaucratie, meer ruimte voor preventie en ontwikkeling – én effectieve en efficiënte jeugdzorg voor de kinderen en gezinnen die dat nodig hebben.

» **OVERGANG VAN JEUGDZORG NAAR VOLWASSENENZORG**

De overgang van jeugdzorg naar volwassenenzorg is ingewikkeld, maar kan makkelijker en overzichtelijker. Jongeren raken, zodra ze 18 worden, hun vertrouwde hulp kwijt en moeten opeens zelf op zoek naar een nieuwe hulpverlener. Dit is een lastig en lang proces, omdat het aanbod van volwassenenzorg vaak ondermaats, onduidelijk en/of verwarrend is. SVL wil dat de gemeente deze overgang beter ondersteunt. Er moet één duidelijke en toegankelijke website komen waarop jongeren en jeugdzorginstanties zelf in één oogopslag kunnen zien welke hulpverlenende instanties er in de regio zijn, wat voor hulp zij precies aanbieden, hoe je je aanmeldt en hoe lang de eventuele wachttijden zijn. Zo wordt de stap naar volwassenenzorg makkelijker en overzichtelijker, en krijgen jongeren ook na hun 18e de zorg die zij nodig hebben.

**Studenten
Voor
Leiden**

Klimaat, mobiliteit en omgeving

Dankzij een initiatief van SVL heeft de gemeente Leiden de noodtoestand voor het klimaat uitgeroepen. Wat SVL betreft is Leiden in 2040 klimaatneutraal. Dit betekent stevige investeringen in duurzame energie, vergroening en mobiliteit, waarbij we de stad fundamenteel anders inrichten. In het groene Leiden van de toekomst is er geen plek voor auto's in de binnenstad. Parkeerplekken maken plaats voor levendige terrassen, schone openbare wc's en groene zones om te kunnen ontspannen. Zonder autoverkeer veranderen gevaarlijke kruispunten in veilige, duidelijke fietsknooppunten. Zo wordt Leiden niet alleen groener en duurzamer, maar ook veiliger en levendiger. Jongeren zijn klaar om deze groene stap te wagen, maar de politiek blijft geregeld achter. Leiden moet een groene, bruisende stad worden waar jongeren leidend zijn in de duurzame transitie en waar de gemeente durft te investeren in de toekomst.

4.1 Groene Stad

Een groene stad is geen luxe, maar noodzaak. Hittestress, verstening en vervuiling vragen om duidelijke keuzes. Verkeer en parkeerplaatsen moeten ruimte maken voor groen en schaduw. Daarnaast moet de gemeente handelen naar de ernst van de klimaatcrisis: bewoners actief ondersteunen bij verduurzaming en de groei van vervuilers tegengaan. SVL kiest voor een eerlijk, schoon en groen Leiden, voor nu én in de toekomst.

» EEN GROENE BINNENSTAD

Een groot deel van de Leidse binnenstad is versteend en ingericht op verkeer, met weinig ruimte voor groen, ontmoeting en verkoeling. SVL wil een Plan Bree: de Breestraat volledig busvrij maken. Enkel bestemmingsverkeer van ondernemers en bewoners laten we nog toe. We vormen het om tot een groene wandelboulevard met terrassen, beplanting en zitplekken. Ook de Haarlemmerstraat en Beestenmarkt worden vergroend, als het aan SVL ligt. Denk aan hangend groen in winkelstraten en schaduwrijke beplanting op het nu volledig betegelde plein. Zo wordt de binnenstad met name een plek om te leven, in plaats van een plek om doorheen te haasten.

» EEN DUWTJE IN DE RUG

Een groot deel van de grond in Leiden ligt in particuliere tuinen en binnenplaatsen, waar nog veel te winnen valt op het gebied van vergroening. SVL wil bewoners stimuleren hun tuin of binnenplaats te vergroenen. Initiatieven als de 'groene coach' helpen bewoners om aan de slag te gaan, bijvoorbeeld met het gratis uitdelen van planten in ruil voor verwijderde tegels. Hierbij geldt: niet opleggen van bovenaf, maar ondersteunen van onderaf. Zo maken we vergroening haalbaar en aantrekkelijk.

» TOETSEN OP DE TOEKOMST

Als gemeente moet je het goede voorbeeld geven. Dankzij SVL vergadert de gemeenteraad eenmaal per jaar

expliciet over toekomstige generaties en de langetermijnstrategie van de stad. Nu wil SVL dat deze langetermijnvisie wordt verankerd in beleid door middel van een generatietoets: een toets die meet welke impact beleid heeft op toekomstige generaties. Die toets moet niet vrijblijvend zijn, maar daadwerkelijk sturend. Daarnaast roept SVL de gemeente op om duidelijke, meetbare doelstellingen te formuleren voor vergroening, biodiversiteit en klimaatadaptatie, met tussenmetingen elke tien jaar. Zo weten we zeker dat er rekening wordt gehouden met toekomstige generaties.

» CIRCULAIRE KEUZES

Veel mensen willen wel duurzaam leven, maar weten niet hoe of lopen tegen praktische belemmeringen aan. SVL vindt dat de gemeente het makkelijker moet maken om circulaire en duurzame keuzes te maken. Dat betekent uitbreiding van het duurzaamheidsloket, met extra ondersteuning voor bedrijven én inwoners. Denk ook aan het weren van fossiele reclame en het stimuleren van hergebruik en afvalscheiding. Als het gaat om bewoners, geloven we in 'green nudging', slimme gedragssturing die duurzame keuzes makkelijker maakt. Voor bedrijven ligt de lat hoger: zij dragen de grootste verantwoordelijkheid voor vervuiling en moeten daarom ook financieel worden geprikkeld om te verduurzamen.

4.2 Duurzame en betaalbare energie en warmte

Sinds het uitbreken van de oorlog in Oekraïne hebben we allemaal gemerkt hoe energie en warmte niet vanzelfsprekend zijn en hoe de prijzen zijn gestegen. Studenten hebben dit vooral gemerkt, omdat zij uitgesloten werden van energietoelagen. SVL vindt dat energiearmoede onder studenten serieus moet worden genomen. Daarnaast heeft de manier waarop wij aan onze energie komen grote gevolgen voor het klimaat en de financiën van de gemeente. SVL wil schone en betaalbare energie voor alle Leidenaren.

» ISOLATIEOFFENSIEF

SVL streeft ernaar alle woningen in Leiden te verduurzamen, ook monumentale panden. Leiden staat bekend om haar mooie historische panden, waarin vaak studentenhuizen zijn gevestigd. Monumentale panden vallen echter onder strengere regelgeving, waardoor verduurzaming daar vaak achterblijft. Zo hebben dit soort woningen over het algemeen slechte isolatie en enkel glas. Het gevolg: in de zomer is het niet uit te houden van de hitte, en in de winter tocht het door het hele huis. Mede dankzij SVL heeft Leiden sinds 2024 de Energiefixers071, een organisatie die huurwoningen helpt isoleren en verduurzamen. SVL wil dat er een structurele vergoeding komt voor de Energiefixers071. Daarnaast pleit SVL voor een versoepeling van de verduurzamingsregels voor dit soort panden.

» MODERNISERINGSFONDS STUDENTENVERENIGINGEN

Studentenverenigingen zijn van groot belang voor de Leidse gemeenschap; ze brengen jongeren samen, zijn maatschappelijk zeer betrokken en maken Leiden een aantrekkelijke stad om te studeren. Deze verenigingen zitten veelal in oude panden en zijn toe aan verduurzaming en modernisering. SVL pleit voor een moderniseringsfonds voor deze panden, zodat de gemeente kan helpen met het modern en duurzaam houden van deze belangrijke verenigingen.

» HET ENERGIENET

Doordat we zijn gaan elektrificeren in Nederland, oftewel minder fossiele energie zijn gaan gebruiken, is de druk op ons energienet toegenomen. In Leiden zit hierdoor het energienet af en toe volledig vol, dit heet netcongestie. Het gevolg is dat bijvoorbeeld bouwprojecten vertraging oplopen en bedrijven zich niet kunnen vestigen, simpelweg omdat er niet voldoende stroom beschikbaar is. De netcongestie is mede het gevolg van jarenlange landelijke onderinvestering in het elektriciteitsnet. Gelukkig zijn er lokaal ook oplossingen

mogelijk. Op wijkniveau kunnen batterijen worden geplaatst om lokaal opgewekte energie tijdelijk op te slaan en later te gebruiken. Bedrijventerreinen kunnen functioneren als energiehub, waar bedrijven onderling hun energieverbruik afstemmen. SVL is een voorstander van dit soort lokale initiatieven om netcongestie tegen te gaan.

» HET WARMTENET

Warmteling is een ondergronds warmtenet dat restwarmte uit de Rotterdamse haven naar steden in Zuid-Holland moet vervoeren, met als doel duurzame verwarming van woningen en bedrijven. Ook Leiden wordt binnenkort aangesloten op dit warmtenet als alternatief voor aardgas. Maar de verbinding tussen Rijswijk en Leiden, die in 2025 zou worden aangelegd en vanaf 2027 operationeel zou zijn, is inmiddels vertraagd door oplopende kosten en andere knelpunten. Wat SVL betreft biedt deze vertraging een kans: tijd om dit project alsnog te stoppen. Natuurlijk zijn wij vóór duurzame alternatieven voor aardgas, maar dit project van 1,1 miljard euro dat gebruik maakt van restwarmte uit fossiele brandstoffen is volgens SVL niet de juiste weg. SVL wil daarom slimme, lokale warmtenetten. Die kunnen dezelfde duurzame resultaten opleveren, voor een fractie van de kosten.

4.3 Omgeving en mobiliteit

» ZERO-EMISSIONEZONE

SVL heeft de noodtoestand voor het klimaat uitgeroepen en vindt dat dit ook zichtbaar moet zijn in hoe mensen zich verplaatsen. Een gevolg van de klimaatcrisis is een verslechterde luchtkwaliteit. SVL staat achter de invoering van een zero-emissiezone voor alle auto's in het centrum, omdat dit de luchtkwaliteit verbetert. Deze transitie moet zorgvuldig worden ingevoerd, met duidelijke tussenstappen en uitzonderingsregels voor mensen met een beperking, hulpdiensten en bewoners die afhankelijk zijn van gemotoriseerd vervoer. Met deze maatregel bevorderen we niet alleen de gezondheid

Levendig Leiden

van de stad, ook brengt het Leiden dichterbij het halen van de klimaatdoelstellingen.

» AUTOLUWE BINNENSTAD

Door het instellen van de zero-emissiezones voor alle auto's zal er minder autoverkeer in de stad zijn. SVL wil van deze afname gebruikmaken en het aantal parkeerplekken in de binnenstad drastisch verminderen. We zetten dit middel in om ruimte vrij te maken voor mensen in plaats van auto's in de binnenstad. De vrijgekomen ruimte biedt ook kansen om de stad te vergroenen, veiliger te maken en aantrekkelijker in te richten. Denk aan bredere stoepen, meer beplanting en publieke voorzieningen als openbare toiletten, afvalcontainers en fietsparkeerplekken. Ook geeft een autoluwe binnenstad ruimte voor het uitbreiden van terrassen die bijdragen aan het levendige Leiden waar SVL naar streeft.

» AUTOVRIJE BINNENRING

Een autovrije grachtengordel vergroot de levendigheid in Leiden. Om meer ruimte te creëren, wil SVL dat de auto van het Rapenburg naar de Oude Vest, de Herengracht en naar de Oude Rijn alleen welkom is zolang het bestemmingsverkeer is. Zo ontstaat er meer ruimte voor de voetgangers en fietsers en de voormalige parkeerplekken kunnen hierdoor anders ingericht worden: denk aan een plek voor groen, terras en fietsparkeerplekken. Wel wil SVL ruimte laten voor de shuttlebus om zo de stad toegankelijk te houden voor mensen die slecht ter been zijn.

» PARKEREN VALT TE RESERVEREN

Het verstrekken van parkeervergunningen en het erkennen van bestemmingsverkeer kan effectiever en efficiënter. Daarom stelt SVL voor om via een algoritme het verstrekken van vergunningen te versimpelen en de vergunningen voor het bestemmingsverkeer betaalbaar te maken. Daarbij voorziet SVL dat door de afname van de parkeerplekken het moeilijker wordt voor bestemmingsverkeer om een parkeerplek te vinden. SVL wil om dit probleem op te lossen

per wijk een gepast aantal parkeerplekken inrichten die uitsluitend gebruikt kunnen worden door bestemmingsverkeer.

» ZELFVOORZIENENDE PARKEERGARAGES

SVL wil parkeerplekken langs de grachten zo veel mogelijk weghalen. Dit past bij het beeld van een autoluwe binnenstad waar de auto plaatsmaakt voor andere voorzieningen. SVL vindt het wel belangrijk dat inwoners in de binnenstad de mogelijkheid krijgen om een vergunning aan te vragen voor een parkeergarage buiten de binnenstad. SVL wil de parkeergarages aan de randen van de stad uitbreiden en verbeteren om genoeg plek te creëren voor iedereen. De uitbreiding van parkeergarages zal gelijk gebruikt worden om deze ook te verduurzamen. SVL pleit ervoor om de daken van parkeergarages te voorzien van zonnepanelen. Deze energie kan direct worden ingezet voor het opladen van elektrische voertuigen door het plaatsen van een batterij. Vergunninghouders krijgen daarbij de mogelijkheid om gratis hun elektrische auto op te laden, als stimulans voor de overstap naar emissievrij vervoer. Op deze manier worden parkeergarages niet alleen efficiënter benut, maar leveren ze ook een bijdrage aan de energietransitie en aan een duurzamer mobiliteitsbeleid in Leiden.

» PARKEERBELASTING

SVL wil zoveel mogelijk mensen stimuleren om gebruik te maken van duurzaam transport. Hierbij wordt de auto als te belastend gezien, daarom heeft SVL al eerder een voorstel ingediend om de parkeerkosten in de binnenstad en aan haar randen te verhogen. Hier bouwen we op voort. SVL wil dat kort parkeren duurder wordt in de binnenstad, maar parkeervergunningen buiten de singels blijven betaalbaar. Hiermee worden dagjesmensen gestimuleerd om met het openbaar vervoer te komen of buiten de binnenstad te parkeren. Het geld dat wordt verdiend vanuit parkeren wordt niet enkel in parkeren, maar ook in infrastructuur voor voetgangers en fietsers geïnvesteerd. Hierbij komt geld vrij voor de herinrichting van de Breestraat en meer fietsparkeerplekken.

» FIETS(PARKEREN)

Er is een groot tekort aan fietsparkeerplekken in de binnenstad. Er zijn op dit moment 8000 fietsparkeerplekken tegenover 16000 fietsen. En dat terwijl “fiets verkeer, fiets weg” de huidige norm is in Leiden. SVL wil het beboeten en het wegslepen van fietsen bij het verkeerd plaatsen van fietsen direct stoppen. Pas wanneer er genoeg fietsparkeerplekken zijn voor de Leidse bewoners, kan er weer gehandhaafd worden. Daarom stelt SVL voor dat de fietsparkeerplekken worden verdubbeld. Wanneer dit is verwezenlijkt zal de gemeente pas weer beginnen met het verwijderen van verkeerd geparkeerde fietsen. Ook moet het duidelijk worden wanneer een fiets als weesfiets bestempeld kan worden. Het gebeurt nog al te vaak dat een goede fiets van een student die een week bij zijn ouders op bezoek is, onnodig wordt weggehaald.

» PLAN BREE

De Breestraat kan anders ingericht worden. SVL wil dat de Bree onderdeel wordt van een autovrije binnenring, de wegen worden versmald en de bussen geweerd. Hierdoor ontstaat er ruimte voor de bereikbaarheid voor de winkels, de mogelijkheid voor terrassen en een uitbreiding van de groene binnenstad. Momenteel is er geen gezond vestigingsklimaat, er is relatief weinig wandelverkeer en de straat is te heet. Daarom wil SVL een duidelijk actieplan opstellen voor de herinrichting van de Breestraat. Hierdoor wordt Leiden de wandelstad die het hoort te zijn.

» AFVAL

SVL wil het voor huishoudens gemakkelijker maken om deel te nemen aan afvalscheiding en andere duurzame initiatieven door het aantal toegestane afvalpasjes per woning uit te breiden. Zo zorgen we ervoor dat ook grotere of gedeelde huishoudens, zoals studentenhuizen, toegang hebben tot de juiste voorzieningen. Doordat de parkeerplekken in de binnenstad afnemen, zal er ruimte ontstaan om goede afvalvoorzieningen te realiseren. Ook moeten er genoeg recyclemogelijkheden

op evenementen gefaciliteerd worden.

» OPENBARE TOILETTEN

SVL wil meer inclusieve openbare toiletten in de stad. Dit is nodig om de overlast van wildplassers voor te zijn. Zo blijven de straten schoon en kan men met gemak genieten van de binnenstad. Deze toiletten moeten uiteraard inclusief zijn, in de zin dat er geen onderscheid wordt gemaakt op basis van gender en dat het toiletten zijn, in plaats van urinoirs. De toiletten worden geplaatst op de locaties waar parkeerplekken verdwijnen. Op deze manier maken we de binnenstad toegankelijker voor iedereen.

» HITTEPLAN

De binnenstad van Leiden staat steeds vaker onder druk door hittestress, vooral tijdens warme periodes in de zomer. Door de dichtbebouwde omgeving, beperkte vergroening en veel steen loopt de temperatuur in het centrum op. Dit is schadelijk voor de gezondheid van inwoners en de toegankelijkheid van de binnenstad. SVL wil een hitteplan waarin wordt gekeken waar de hittestress het grootst is en waar natuurlijke verkoeling ontbreekt. Er moet serieus gekeken worden naar de mogelijkheid om af te stappen van het stenen wegdek. De “Concrete Jungle” zorgt voor veel hitte en brengt inwoners in ongemak of zelfs gevaar. Daarom moet er gekeken worden naar een betegeling met een lichtere kleur of het plaatsen van grind ter vervanging van de veelgebruikte rode baksteen als wegdek. Dit zal de hittestress kunnen doen afnemen en zal bevorderlijk zijn voor het gemak voor de wandelaar en fietser.

» RING NOORD

De Ring Noord, een duur project om de wegen te verbeteren, zorgt ervoor dat de positieve effecten op de luchtkwaliteit van de emissievrije zone teniet worden gedaan. SVL vindt dat dit budget beter geïnvesteerd had kunnen worden in een duurzamer en veilig openbaar vervoerstelsel. SVL wil meer investeren in het OV in Leiden en is tegen de Leidse Ring Noord.

Levendig Leiden

» DEELMOBILITEIT

SVL ziet deelmobiliteit als een waardevolle ontwikkeling voor Leiden. Elektrische auto's of (bak)fietsen die gedeeld worden, bieden voordelen voor reizigers, inwoners en toeristen. Elektrische deelauto's zorgen voor minder auto's op de weg en minder uitstoot in de stad. Daarnaast kunnen elektrische deelbakfietsen een uitkomst zijn voor mensen zonder auto of rijbewijs, zoals jongeren die gaan verhuizen. SVL is daarom voorstander van dit soort duurzame vormen van deelmobiliteit. In andere steden is echter gebleken dat deelscooters en deelsteps vaak leiden tot overlast en onveilige situaties. Om die reden ziet SVL deze vormen van deelvervoer liever niet terug in Leiden.

» STADSSTRAND LEIDEN

Stadsstranden bieden een unieke plek voor ontspanning, ontmoeting en cultuur midden in de stad. Studenten Voor Leiden wil investeren in een permanent stadsstrand aan de rand van het centrum, bijvoorbeeld langs de Rijn of in het Huigpark. Dit stadsstrand wordt een toegankelijke ontmoetingsplek voor alle inwoners, met ruimte voor evenementen, kleinschalige horeca en sport- en cultuuractiviteiten. Studenten Voor Leiden pleit voor de inrichting van een openbare, veilige zwemplek aan het stadsstrand. Deze zwemzone moet afgebakend worden van het vaarverkeer en actief schoongehouden

worden, zodat zwemmen in open water veilig en aantrekkelijk is. Het stadsstrand Leiden bevordert sociale cohesie en biedt inwoners een laagdrempelige manier om te genieten van de buitenruimte. We willen dat het stadsstrand duurzaam wordt ingericht, met aandacht voor biodiversiteit, circulaire materialen en goed beheer. Zo maken we van Leiden een levendige stad, ook in de zomermaanden.

» RECHT OP SCHADUW

Door klimaatverandering worden onze zomers steeds warmer en nemen hittegolven in frequentie en intensiteit toe. In versteende steden, waar asfalt en beton de warmte vasthouden, loopt de temperatuur vaak nog veel hoger op dan in groene gebieden. Dit zogenaamde hitte-eiland-effect maakt steden extra kwetsbaar, met gevolgen voor de gezondheid. Studenten Voor Leiden wil dat onze stad voorbereid is op warme zomers. We zetten ons in voor meer schaduwplekken, zodat Leiden klimaatadaptief wordt ingericht en iedereen tijdens een hittegolf een plek kan vinden om af te koelen. Studenten Voor Leiden wil sterk versteende plekken zonder schaduw vergroenen en de binnenstad door middel van schaduw afkoelen. Waar vergroening niet mogelijk is, plaatsen we mobiele schaduw installaties om de temperatuur in de stad te verlagen.

5

Veiligheid

Dankzij SVL zijn er verschillende initiatieven opgezet die de veiligheid in onze stad vergroten. Zo is er de bakfiets die langs evenementen gaat met professionele hulp en er zijn structurele trainingen voor boa's opgezet die de sociale veiligheid op straat hebben verbeterd. Ondanks deze goede initiatieven is er nog steeds een groot probleem op het gebied van straatintimidatie. SVL pleit voor preventief beleid om straatintimidatie tegen te gaan. Voor een veilig gevoel op straat, online en in het studentenleven moet er voldoende en passende ondersteuning zijn. Daarnaast vindt SVL dat Leiden voorbereid moet zijn op een constant veranderende wereld, vanuit het stadsbestuur en de burger zelf. Ook moet het demonstratierecht worden gewaarborgd, men moet kunnen demonstreren zonder onnodige beperkingen die er nu wel zijn. Een Leiden waarin iedereen zich vanzelfsprekend veilig voelt: dat is pas veiligheid.

5.1 Veilig op straat, ook in de nacht

In Leiden krijgt 57% van de vrouwen en 36% van de mannen elk jaar te maken met straatintimidatie. Dit zijn 38.493 vrouwen en 22.528 mannen die zich onveilig voelen in onze stad. SVL wil daarom preventieve maatregelen in de vorm van een Veilige Bus, goed getrainde Leidenaren, preventief cameragebruik en een veilig straatbeeld.

» DE VEILIGE BUS

Een centraal en toegankelijke veilige plek voor alle problemen maakt het uitgaan in Leiden veiliger en fijner. SVL wil een Veilige Bus in Leiden, naar voorbeeld van de succesvolle Rotterdamse pilot: Safe'r Spot. Bij deze bus staan experts van de GGZ, beveiligers en ambtenaren. Op het moment dat je op straat geïntimideerd of lastiggevallen bent, wordt of als je het hebt zien gebeuren, kan je naar de Veilige Bus om dit te melden. Ook voor laagdrempelige problemen, zoals het kwijtraken van je vrienden of je telefoon, kan je naar de Veilige Bus toe. Deze bus zal er wat betreft SVL staan op donderdag, vrijdag en zaterdag in de avond, midden in het centraal uitgaansgebied. Deze maatregelen zullen in combinatie met horecastewards de werklust van de veiligheidsdiensten verlichten. Horecastewards zijn stewards die zich goed kunnen inleven in jongeren en op deze manier op voorhand een opstootje of ruzie kunnen voorkomen, maar ook vragen kunnen beantwoorden. Hierdoor kunnen de veiligheidsdiensten zich richten op ernstige ordeverstoringen, zoals vechtpartijen. De Veilige Bus is een toegankelijk meldpunt en zo wil SVL het melden van incidenten toegankelijker maken.

» GOED GETRAIND HORECAPERSONEEL

49% van de gevallen van straatintimidatie komt voor rondom de horeca of uitgaansgelegenheden. SVL wil dit aanpakken door horecapersoneel te trainen, zodat zij een laagdrempelig aanspreekpunt kunnen zijn voor slachtoffers en omstanders. Het is aan de gemeente om deze trainingen te faciliteren.

Daarnaast moeten horecaondernemers samenwerken om een veilige sfeer te creëren in en rond de horecaondernemingen. Een centraal uitgaansgebied bevordert deze samenwerking. Een horecaonderneming die duidelijk aangeeft getraind te zijn om intimidatie aan te pakken, zorgt voor een veilig gevoel en een snellere aanpak.

» VERANTWOORD CAMERAGEBRUIK

Camera's werken preventief, vergroten het gevoel van veiligheid en zorgen voor bewijsmateriaal dat slachtoffers van straatintimidatie of grensoverschrijdend gedrag kan bijstaan. Toch vindt SVL dat camera's niet zomaar ingezet moeten worden. Om de privacy van inwoners te waarborgen, worden camera's uitsluitend ingezet voor veiligheidsdoeleinden. Zo kan er alleen naar deze beelden worden gekeken na een aanklacht en moet er duidelijk en transparant over de plaatsing en het gebruik ervan worden gecommuniceerd. Door camera's in te zetten op zorgvuldig gekozen locaties, zoals de Breestraat en de Haarlemmerstraat, en door op een duidelijke en zichtbare manier te communiceren waar ze hangen, ontstaat er een afschrikkend effect. Daarnaast vergroten camera's het gevoel van veiligheid en kunnen ze nuttig bewijsmateriaal opleveren. Het aantal zaken rondom straatintimidatie dat nu daadwerkelijk bij de rechter terechtkomt en daarbij voldoende bewijs met zich meebrengt om de zaak te winnen, is heel klein. Door camera's op te hangen staan slachtoffers sterker in hun schoenen, voelen mensen zich veiliger en worden incidenten voorkomen.

» GOED GETRAINDE BUITENGEWOON OPSPORINGSAMBTENAREN (BOA'S)

Boa's spelen een belangrijke rol in de preventie van onveilige situaties. Dankzij SVL worden boa's in Leiden nu structureel getraind in de aanpak van straatintimidatie en grensoverschrijdend gedrag. Daarnaast is SVL van mening dat boa's extra bevoegdheden moeten krijgen zodat ze op een juiste wijze kunnen ingrijpen.

» **GOED GETRAINDE LEIDENAREN**

SVL streeft ernaar om de omstanderscultuur en sociale controle op stadsniveau te versterken door initiatieven te stimuleren die bijdragen aan een veilige omgeving voor iedereen. Omstanders kunnen worden getraind door middel van sociale veiligheidstrainingen, die vaak gebaseerd zijn op het 5D-model. Dit model biedt vijf concrete handvatten om op een doeltreffende en verantwoorde manier te reageren op situaties van sociale onveiligheid. Het stimuleert mensen om alert te zijn, elkaar te ondersteunen en sociale controle op een positieve manier te benutten. Sociale veiligheid mag niet uitsluitend afhankelijk zijn van politie of handhavers. Ook kroegmedewerkers, horecapersoneel en andere omstanders moeten in staat zijn om ondersteuning te bieden en waar nodig in te grijpen. Door deze aanpak kan er een cultuur ontstaan waarin iedereen zich verantwoordelijk voelt voor een veilig en respectvol Leiden.

» **EEN VEILIG STRAATBEELD**

SVL wil een straatbeeld waarin iedereen zich veilig voelt, zeker wanneer het donker is. Een bruisend nachtleven moet hand in hand gaan met veiligheid op straat. Goed verlichte straten en een zichtbare politie dragen preventief bij aan het tegengaan van criminaliteit en intimidatie. Daarom pleit SVL voor meer straatverlichting en cameratoezicht op de daarvoor bestemde locaties.

» **CAMPAGNES TEGEN STRAATINTIMIDATIE EN SEKSUEEL GRENSOVERSCHRIJDEND GEDRAG**

SVL wil dat Leiden een stad wordt waar straatintimidatie en seksueel grensoverschrijdend gedrag niet voorkomen. Een van de maatregelen om hier te komen, is door de Leidenaar aan te kunnen spreken over het probleem van straatintimidatie en seksueel grensoverschrijdend gedrag. Dankzij SVL is er dan ook extra geld geregeld voor de campagne 'Ben je oké?'. Ook heeft SVL ervoor gezorgd dat er een bakfiets langsgaat bij grote evenementen als de EL CID waar je

vragen kan stellen over grensoverschrijdend gedrag. Deze lijn moet doorgezet worden en daarom wil SVL een campagne van een aantal jaar die het mogelijk maakt om de oorzaken van het probleem te belichten. SVL wil deze campagne in samenwerking met de stadscriminoloog doen.

» **WENSEN EN GRENZEN EN DE STADSCRIMINOLOOG**

De Wensen en Grenzen-aanpak en de stadscriminoloog zijn twee belangrijke initiatieven voor de veiligheid van onze stad die er dankzij SVL zijn gekomen. De aanpak Wensen en Grenzen heeft als doel om Leiden veiliger te maken en straatintimidatie tegen te gaan. De stadscriminoloog doet onderzoek naar de sociale veiligheid in Leiden en wil deze zo verbeteren. Deze twee initiatieven moeten de ondersteuning krijgen die ze verdienen. De Wensen en Grenzen aanpak moet worden voortgezet en stadscriminoloog moet structureel ondersteund worden.

» **EEN TOEKOMSTVISIE**

Voor SVL zijn de hierboven genoemde punten pas het begin, want de echte oplossing ligt in een cultuuromslag. Deze omslag zal niet simpel gaan, maar is broodnodig. SVL wil stappen zetten die moeten leiden tot een cultuuromslag in hoe we kijken naar het probleem rondom sociale veiligheid. SVL wil een Leiden waarin het probleem bij de kern wordt aangepakt. Er wordt niet alleen ingezet op het voorkomen van incidenten, maar ook ingezet op het feit dat de hele gedachte van enige vorm van grensoverschrijdend gedrag of straatintimidatie onacceptabel is. Pas dan is het probleem echt opgelost. Deze omslag moet gebeuren op alle niveaus van de samenleving, van jong tot oud. Zo kunnen er op de studentenverenigingen campagnes worden georganiseerd om de leden mee te nemen in deze omslag. Veel studentenverenigingen informeren hun leden al over deze omslag, SVL ziet graag dat alle verenigingen dit doen. Zij spelen namelijk een belangrijke rol als het gaat om sociale veiligheid in de stad en kunnen hier een hoop aan bijdragen. Maar ook op het basis-

middelbaar en voortgezet onderwijs moet er aandacht worden besteed aan dit onderwerp. Deze cultuuromslag zal tijd kosten, maar is meer dan zeker de moeite waard.

5.2 Jongeren perspectief bieden

Leiden moet een veilige stad zijn waar jongeren op tijd geholpen worden als ze af dreigen te glijden. De Stedelijke Jeugd aanpak speelt hier een grote rol in, dit is een aanpak waar jongeren hulp krijgen die bij hen past. Op straat zijn jongeren zichtbaar, maar omdat hun leven zich steeds meer online afspeelt, verliezen we grip. Deze grip kunnen we terugwinnen door ook hulpverleners online te hebben. Daarom pleit SVL voor perspectief voor jongeren, op straat en online.

» ONLINE-AGENT

Er is minder grip op de online wereld waar jongeren zich steeds meer in begeven. Omdat jongeren via deze platforms snel kunnen afglijden, is het essentieel dat we ze online kunnen bereiken om op tijd een alternatief perspectief te bieden. Dit kan bijvoorbeeld door een online-agent in te zetten die aanwezig is op platforms zoals Instagram, TikTok en Telegram. Het is belangrijk om op deze manier in contact te komen met jongeren en ze perspectief te bieden voordat ze op het verkeerde spoor komen.

» STUDENTAMBASSADEURS AAN ZET

Studentenambassadeurs spelen een belangrijke rol voor jongeren in Leiden; ze zijn een makkelijk aanspreekpunt en verbeteren de brandveiligheid van studentenwoningen. Toch zijn de studentenwijkagent en -brandweerman gedeeltelijk wegbezuinigd. Leiden heeft met al haar studenten zeker één fulltime studentenwijkagent nodig die zich specifiek richt op wat er speelt voor studenten.

» BRANDVEILIGHEID

Je moet veilig in je studentenhuus kunnen wonen. Studentenhuisen zijn vaak niet volledig brandveilig door gebrekkig onderhoud van de huisbaas en onvoldoende informatie over brandveiligheid. Andere kwetsbare

groepen, zoals alleenstaande senioren, worden wel geholpen op brandveiligheid. Omdat studentenhuizen ook kwetsbaar zijn op het gebied van brandveiligheid, pleit SVL voor studentgerichte ondersteuning. De studentambassadeur bij de brandweer speelt hier een belangrijke rol in door voorlichting te geven en brandcontroles uit te voeren. Mede dankzij SVL heeft de studentambassadeur van de brandweer meer uren beschikbaar voor studentenhuizen. Als het aan SVL ligt wordt dit uitgebreid tot een fulltime studentambassadeur.

5.3 Rust in een onrustige tijd

» EEN WEERBAAR, LOKAAL BESTUUR

Als het aan SVL ligt, moet ons lokale bestuur goed voorbereid zijn op een eventuele ramp of crisis. Er moeten plannen klaar liggen over hoe het stadsbestuur te werk gaat tijdens bijvoorbeeld een stroomuitval of een conflict. Er moet nagedacht worden over hoe de raadsvergaderingen gehouden kunnen worden zonder stroom in het stadhuis en hoe dan het ambtelijk apparaat blijft draaien. Dat zijn vragen waar een antwoord en een plan voor moeten klaarliggen. Het is aan de gemeente om voorop te lopen in Leiden als het gaat om een weerbare samenleving en stadsbestuur. Er moeten campagnes opgezet worden om alle groepen te bereiken in de Leidse gemeente. Deze campagnes gaan over hoe de (kwetsbare) Leidenaar zich zo goed mogelijk kan voorbereiden. Ook moet de gemeente gaan onderzoeken waar zij haar noodsteunpunten wil plaatsen. Dit zijn steunpunten waar inwoners op loopafstand naar toe kunnen tijdens een crisis of een andere noodsituatie. Hier kunnen inwoners stroom ophalen via noodaggregaten (soort accu's), drinkwater halen en vermisten opgeven. SVL wil dat de gemeente klaar is voor rampen en conflicten.

» EEN GOED VOORBEREID LEIDEN

SVL ziet graag een Leiden waarin haar burgers goed zijn voorbereid op een eventuele ramp of conflict. Hiervoor moeten er campagnes vanuit de gemeente komen die alle groepen

in de samenleving ervan op de hoogte stellen hoe zij zich kunnen voorbereiden op een noodsituatie. Verder moet er meer aandacht gaan naar bepaalde, kwetsbare groepen zoals studenten(huizen) en inwoners met een lager inkomen. Zij doen vaak elke dag boodschappen, hebben dus geen voorraad aan eten en andere goederen in huis en hebben minder geld voor een noodpakket. Als studentenverenigingen of andere organisaties met initiatieven komen om Leiden weerbaarder te maken, moet de gemeente deze initiatieven ondersteunen. De Leidenaren zelf kunnen ook initiatief nemen, ze kunnen in samenwerking met de gemeente een bijeenkomst opzetten waarin wijkbewoners met elkaar in gesprek gaan over wat te doen tijdens een crisis of noodsituatie. Daarnaast kunnen Leidenaren rondkijken in hun eigen wijk, wie zijn de kwetsbare mensen en wie hebben extra hulp nodig? Zo is Leiden goed voorbereid op alle situaties.

5.4 Demonstratierecht

SVL vindt dat het demonstratierecht nageleefd moet worden. Er worden onnodige voorwaarden gesteld als het gaat om demonstreren in Leiden. Organisatoren van demonstraties moeten bepaalde gegevens van tevoren opgeven, terwijl dit volgens de wet helemaal niet hoeft. Hierdoor

zullen sommige demonstranten zich niet aanmelden voor een demonstratie, dit zorgt voor een minder veilige situatie, voor zowel de demonstranten als de hulpdiensten. SVL wil daarom dat de gemeente haar wettelijk vastgelegde faciliterende rol rondom het demonstratierecht actief oppakt. Op deze manier kunnen alle inwoners van Leiden op een veilige manier demonstreren zonder onnodige beperkingen en worden zij niet gehinderd om te demonstreren. Daarnaast is het belangrijk dat er in Leiden de mogelijkheid komt tot onafhankelijke evaluatie van demonstraties.

5.5 Veilig middelengebruik

Overmatig drugsgebruik is een groot probleem waar SVL niet voor wegkijkt. Het gebruik van drugs moet alsnog wel veilig kunnen. SVL pleit dus voor goed bereikbare en voldoende testlocaties in Leiden. Op dit moment beschikt Brijder, de organisatie die drugs test, over één testlocatie die slechts drie uur per week geopend is. Dit is lang niet genoeg, waardoor uitslagen lang op zich laten wachten en niet iedereen de mogelijkheid heeft zijn drugs te laten testen. SVL pleit daarom voor meer testlocaties en ruimere openingstijden, zodat drugs op een veilige en verantwoorde manier gebruikt kunnen worden.

**Studenten
Voor
Leiden**

Vrije School Mareland

6

Onderwijs en gelijke kansen

Het Leiden van nu is ondenkbaar zonder onderwijs en kennis. SVL is een partij voor alle jongeren en hecht daarom groot belang aan goed, toegankelijk en vernieuwend onderwijs. Leiden mag er trots op zijn dé onderwijsstad van 2025 te zijn. In onze kennisstad is leren voor iedereen van waarde: het opent deuren, vergroot kansengelijkheid en stimuleert persoonlijke ontwikkeling. Gelijke kansen zijn daarbij essentieel, want achtergrond mag nooit bepalend zijn voor iemands toekomst.

6.1 Onderwijs

» LERARENTEKORT

Goed onderwijs begint met voldoende leraren. Daarom pleit SVL voor een Leidse variant van de Grote Steden Bonus: een jaarlijkse financiële tegemoetkoming met extra beloning voor wie werkt op scholen met meer uitdagingen. Tegelijkertijd pakken we de werkdruk aan door te investeren in kleinere klassen, extra ondersteunend personeel en passende schoolgebouwen. Dit creëert ruimte voor professionele groei, vooral voor startende leraren die actief worden begeleid.

» PASSENDE EN FLEXIBELE SCHOOLGEBOUWEN

Schoolgebouwen moeten aansluiten bij de onderwijsvisie van de school. Bij verbouwingen gaat het niet alleen om de stenen, maar ook om wat het onderwijs nodig heeft. Denk aan extra ruimte voor hybride lesvormen, of bijvoorbeeld een theaterzaal op een school waar kunst en cultuur een belangrijke rol spelen. Daarnaast moeten schoolgebouwen flexibel en toekomstbestendig zijn. Gymzalen kunnen 's avonds gebruikt worden door sportclubs, en schoolgebouwen moeten later omgebouwd kunnen worden tot woningen en andersom.

» UITBREIDEN CURRICULUM MIDDELBARE SCHOOL

Een middelbare school moet meer zijn dan alleen een plek om een diploma te halen. Het moet een veilige, inspirerende omgeving zijn waar jongeren zich kunnen ontwikkelen en verbonden voelen met elkaar én met de stad. SVL wil dat het onderwijs jongeren breed vormt. Daarom moet de gemeente middelen beschikbaar maken voor scholen om gastlessen aan te kunnen bieden over LHBTIQ+-acceptatie, seksuele gezondheid, schulden, discriminatie, internetveiligheid en kunstmatige intelligentie. Scholen moeten hier ruimte voor krijgen; niet verplicht, maar wél ondersteund met gemeentelijke middelen.

» BRUGFUNCTIONARISSEN

Brugfunctionarissen leggen verbindingen

tussen school, gezin en hulpverlening en signaleren wat leerlingen nodig hebben zich te kunnen ontwikkelen. SVL staat achter het werk wat deze mensen doen. Wanneer deze aanpak volledig is toegepast in het primair onderwijs, wil SVL dit uitbreiden in combinatie met de Leidse Aanpak voor Gelijke Kansen. Dit moet de gemeente doen zonder de autonomie van scholen aan te tasten.

» PARTICIPATIE

Jongeren hebben ook een stem buiten het klaslokaal. SVL wil dat de gemeente blijft investeren in de jongerenraad. Daarnaast wil SVL dat alle scholieren een keer op bezoek gaan bij het stadhuis om daar les te krijgen over hoe de gemeente werkt. Zo bouwen we aan betrokkenheid en burgerschapszin.

» BIBLIOTHEKEN

Bibliotheken zijn allang niet meer alleen plekken om boeken te lenen. In Leiden vervullen ze een brede maatschappelijke rol: ze versterken geletterdheid en digitale vaardigheden, bevorderen leesplezier, stimuleren culturele en creatieve ontwikkeling en dragen bij aan burgerschapsvorming. BplusC, de organisatie achter de Leidse bibliotheken, doet dit belangrijke werk grotendeels met steun van de gemeente. Hiermee verzorgen zij een 'rijke schooldag', bijvoorbeeld door het aanbieden van muzieklessen aan kinderen. SVL erkent het belang van deze voorzieningen en is daarom voorstander van structurele subsidie voor BplusC, zodat deze maatschappelijke functies behouden blijven en de bibliotheekpanden goed onderhouden kunnen worden. Ook moet de bieb zichtbaar en toegankelijk zijn in de stad.

6.2 Gelijke kansen in het onderwijs

Onderwijs is dé plek om kansenongelijkheid te doorbreken. SVL pleit daarom voor goed onderwijs voor iedere leerling, ongeacht thuissituatie of financiële achtergrond. Om dit te bereiken wil SVL extra ondersteuning voor leerlingen met fysieke of mentale

problemen. De gemeente moet scholen de middelen geven om dit te kunnen realiseren.

» **THUISZITTEN VOORKOMEN DOOR MAATWERKOPLOSSINGEN**

Ieder kind heeft recht op onderwijs. Daarom wil SVL thuiszitten voorkomen met maatwerkoplossingen voor leerlingen die geen plek kunnen vinden in het reguliere of speciale onderwijs. Niet door leerlingen direct richting de jeugdzorg te sturen, maar door te kijken wat nodig is om hun ontwikkeling op gang te brengen. Er moet, in samenwerking met Bureau Leerrecht, worden onderzocht wat de precieze oorzaken van schooluitval en thuiszitten zijn en hoe deze specifiek kunnen worden voorkomen.

» **EERLIJKE HUISWERKBEGELEIDING**

Huiswerkbegeleiding kan voor veel leerlingen helpen om te leren leren en eventuele achterstanden weg te werken. Op dit moment is huiswerkbegeleiding voor veel ouders te duur. Hierdoor hebben kinderen van rijke ouders meer kans op goede schoolresultaten. Dit vinden wij als SVL oneerlijk. Daarom moet er gratis huiswerkbegeleiding komen voor leerlingen van wie de ouders minder verdienen en van wie de kinderen de huiswerkbegeleiding het hardst nodig hebben. De gemeente moet daarom subsidies aanbieden aan organisaties zonder winstoogmerk, zoals SOL of Inluzio. Hierbij moet er nauwe samenwerking zijn met scholen, omdat leerkrachten het beste weten welke leerlingen de huiswerkbegeleiding het hardst nodig hebben. Ook wil SVL dat de gemeente scholen ondersteunt om huiswerkbegeleiding te laten geven door oudere leerlingen. Hierdoor komen leerlingen van verschillende leeftijden met elkaar in contact en leren ze van elkaar.

» **SLEUTELSCHOLEN**

SVL wil in Leiden Sleutelscholen introduceren: scholen waar Ouder- en Kindteams en buurtteams intensief samenwerken. Door samenwerking tussen school en gezin worden problemen vroegtijdig

aangepakt en kunnen leerlingen passende ondersteuning krijgen wanneer dit nodig is. Scholen krijgen de ruimte om zelf invulling te geven aan deze aanpak, ondersteund door een gerichte subsidie. Zo bouwen we aan een samenleving waarin ieder kind gelijke kansen krijgt, en waarbij ouders en verzorgers intensief betrokken zijn.

» **FLEXIBEL ONDERWIJS**

Veel leerlingen en studenten werken, sporten of bieden mantelzorg naast hun studie. De gemeente moet scholen aanmoedigen om de flexibiliteit in het onderwijs te vergroten, zodat scholieren op een flexibele manier hun week kunnen indelen.

» **VOORSCHOOLSE EDUCATIE**

Verschillen beginnen al bij de peuters. Door als gemeente bij te dragen aan de voorschoolse educatie voor alle kinderen, kunnen gelijke kansen al vroeg gerealiseerd worden. Daarom is SVL voor een betaalbare voorschoolse educatie waarbij elk kind voorbereid is op de uitdagingen uit de wijk en passend onderwijs kan bieden.

» **HULP BIJ INTEGRATIE**

Leiden is een voorloper op het gebied van integratie. Nieuwkomers worden geholpen met het opstellen van een inburgeringsplan. Leiden moet een verwelkomende stad blijven. Voor mensen die nieuw zijn in Leiden kan integreren nog steeds overweldigend zijn. Daarom moet het voor nieuwkomers makkelijker worden om te integreren, bijvoorbeeld via passend taalonderwijs. Er zijn al Internationale Taalklassen voor leerlingen, waar ze de Nederlandse taal leren. SVL wil dit uitbreiden. Ook moeten er betere informatievoorzieningen komen voor gezinnen in integratieprocessen, met betrekking tot alles wat geregeld moet worden. Het moet mogelijk zijn om bij gesprekken met de gemeente een tolk aan te vragen, zodat kinderen nooit het gesprek van hun ouders hoeven te vertalen en het duidelijk is wat er van nieuwe inwoners wordt verwacht en wat er mogelijk is.

**Studenten
Voor
Leiden**

Economie en kennisstad

De Leidse economie wordt gedreven door jongeren en (jonge) ondernemers. Het beroepsonderwijs leidt de volgende generatie op en tegelijkertijd bieden broedplaatsen zoals PLNT jonge ondernemers de kans om hun ideeën en vaardigheden te ontwikkelen. Volgens SVL moet de gemeente een faciliterende rol aannemen om de creativiteit en economische potentie van Leiden te vergroten. In gesprek met ondernemers maakt SVL van Leiden een plek waar informatie voor deze groep laagdrempelig te vinden is. SVL pleit voor een gemeente waarin het belang van het beroepsonderwijs wordt gewaardeerd en samenwerking met de gemeente door deze instellingen wordt gestimuleerd. Zo ondersteunt de kennis van het beroepsonderwijs de Leidse economie.

7.1 Kennisstad Leiden

Leiden is de stad van kennis en cultuur. De kennis komt voort uit het beroepsonderwijs dat hier gevestigd is: de verschillende mbo's, het hbo en de universiteit versterken de Leidse economie. SVL wil dat de campussen aantrekkelijker worden, het vinden van een stage makkelijker wordt en de verbinding tussen het beroepsonderwijs en de gemeente wordt versterkt.

» STUDENT EN STAD

Studentenverenigingen spelen een belangrijke maatschappelijke rol in de stad. Het strategisch partnerschap is een samenwerkingsverband tussen de gemeente en studentenverenigingen die aangesloten zijn bij de Plaatselijke Kamer van Verenigingen. Hierdoor kunnen studentenverenigingen een maatschappelijk project organiseren om zo student en stad dicht bij elkaar te brengen, zoals de Langste Leidse Tafel en de jaarlijkse reanimatiedag. SVL heeft ervoor gezorgd dat dit partnerschap een groter budget heeft: de afgelopen vier jaar is dit verdubbeld van €30.000 naar €60.000 per jaar. SVL vindt de verbinding tussen student en stad belangrijk en wil deze verhoging structureel maken. Zo kan de studentenvereniging zijn maatschappelijke rol blijven vervullen.

» LEVENDIG LEIDEN BIO SCIENCE PARK

Het Leiden Bio Science Park (LBSP) is een bron van innovatie, een campus voor duizenden studenten en zet Leiden internationaal op de kaart. Het is een belangrijk onderdeel van de stad dat ruimte heeft om aantrekkelijker te worden. SVL pleit voor een levendig LBSP met terrassen en een nachtclub. Ook wil SVL dat er een supermarkt komt, zodat bewoners en studenten niet ver hoeven te reizen voor hun boodschappen. Zo maken we van het LBSP een aantrekkelijke plek om te wonen, te studeren en te zijn.

» CAMPUSBOW

Het beroepsonderwijs groeit en brengt daardoor meer studenten naar Leiden.

Deze ontwikkeling maakt Leiden nog meer tot een levendige studentenstad. Alleen samen met de gemeente kan deze nodige fysieke groei ook plaatsvinden. SVL vindt dat de gemeente moet meehelpen door het afgeven van vergunningen voor verbouwingen en bijbouwen. De stad van kennis en cultuur biedt het mbo, hbo en de universiteit zo de fysieke ruimte om nieuwe studenten te kunnen verwelkomen.

» SAMENWERKING TUSSEN BEROEPSONDERWIJS EN DE GEMEENTE

Jongeren die studeren, brengen veel kennis met zich mee. Initiatieven als "Leren met de Stad" brengen studenten en de gemeente dicht bij elkaar om de stad verder te ontwikkelen. SVL pleit voor verdere samenwerking op onderwerpen die jongeren aangaan, door het uitbreiden van het "Leren met de Stad"-programma.

» BREDE LEIDSE STUDENTENRAAD

Het verbinden van studenten met de stad brengt frisse blikken en nieuwe inzichten met zich mee. Studenten van alle onderwijsinstellingen moeten werk kunnen maken van de verschillende soorten kennis die zij bezitten. SVL pleit voor een Brede Leidse Studentenraad waarbij studenten van alle niveaus met elkaar in gesprek gaan en adviezen uitbrengen aan de gemeente en onderwijsinstellingen. De Brede Rotterdamse Studentenraad kan hierbij als inspiratiebron dienen. SVL onderschrijft het belang van de brede vertegenwoordiging van alle opleidingsniveaus, omdat het belangrijk is dat alle studenten een stem kunnen hebben en dit de kloof tussen opleidingsniveaus kan verminderen. Zo werkt SVL aan nieuwe inzichten voor de stad.

» MBO-STUDENTEN

Mbo-studenten moeten erkend en behandeld worden als elke andere student in Leiden. Daarom vindt SVL dat het stadsbestuur moet pleiten voor een adequate stagevergoeding voor mbo-studenten die stage lopen in Leiden. Er zal vanuit de gemeente moeten worden onderzocht hoe werkgevers, die

stagiairs in dienst hebben, gestimuleerd kunnen worden om in een adequate stagevergoeding te voorzien. Ook wil SVL dat er vanuit de gemeente, in samenspraak met de mbo-instellingen, wordt overlegd over hoe stagediscriminatie het beste kan worden tegengegaan. Hier zal ook de later uitgewerkte “stagejager” een rol kunnen spelen. Daarnaast moeten mbo-studenten volledig kunnen deelnemen aan activiteiten zoals de EL CID en worden ondersteund en gestimuleerd om te participeren in de stad.

» INTERNATIONALE STUDENTEN

Leiden is een internationale stad, met momenteel zo’n 7.000 internationale studenten aan onze onderwijsinstellingen. Zij dragen bij aan het hoge niveau van onze universiteit en hogeschool, waardoor de stad diverser wordt. Deze studenten horen bij Leiden, maar lopen vaak tegen specifieke problemen aan. Huisvesting is een groot knelpunt: door taalbarrières en vooroordelen geven verhuurders vaak de voorkeur aan Nederlandse studenten. Daarnaast zijn internationale studenten extra kwetsbaar voor uitbuiting, omdat zij de Nederlandse regels niet altijd kennen. SVL wil dat de gemeente internationale studenten actief ondersteunt. Dit betekent: samen met onderwijsinstellingen beter inspelen op de woningvraag door de groei van deze groep, én internationale studenten vooraf en bij aankomst helder informeren over hun rechten en plichten in Nederland. Zo zorgen we dat zij zich welkom voelen en volwaardig kunnen meedoen in onze stad.

» DE BRUG TUSSEN STAGIAIR EN ONDERNEMER

SVL stelt voor de stagejager weer tot leven te roepen. Een stagejager begeleidt studenten om een stage te vinden en roept bedrijven op om stageplekken aan te bieden. Dit plan werd al uitgevoerd tijdens de coronapandemie, omdat studenten toen veel belemmeringen ervoeren bij het vinden van een stage. De stagejager is nog steeds nodig, omdat stagevergoedingen te laag zijn en het voor studenten lastig is om een goede stageplek te vinden die aansluit bij hun behoeftes, wensen

en ontwikkelmogelijkheden. Door een register samen te stellen voor de stageplekken in Leiden, biedt het de ondernemers de mogelijkheid om te concurreren voor stagiairs. Dit zal de ondernemers stimuleren om hogere stagevergoedingen aan te bieden om zo meer stagiairs te trekken. De stagejager is ook een verbindende factor tussen de economie en kennisstad door onderwijsinstellingen in contact te brengen met de ondernemers in Leiden. Zo kan de praktijkkennis naar de scholen komen en kunnen de jonge inzichten en innovaties de ondernemers weer bereiken.

7.2 Economie

Jongeren en (jonge) ondernemers tillen de Leidse economie naar een hoger niveau met hun unieke ideeën. Als je jong bent, moet het aantrekkelijk zijn om te beginnen met ondernemen en om te werken in de stad. SVL werkt aan een gezond vestigingsklimaat door de informatievoorziening over bijvoorbeeld vergunningen en subsidies laagdrempelig te maken. Daarnaast legt SVL de nadruk op het verminderen van de regels die drukken op de creativiteit van (jonge) ondernemers. Zo stimuleert SVL de lokale economie.

» JONGEREN ALS MOTOR VAN DE LOKALE ECONOMIE

Het is fijn om te werken in de stad waar je woont en/of studeert als je jong bent. De jongeren in deze stad houden de vele bedrijven draaiende, zoals de winkels of de horeca. Ook zitten jongeren vol innovatieve ideeën die ze tot ontwikkeling willen brengen. SVL stimuleert de horeca door meer ruimte te bieden voor terrassen, waardoor de werkgelegenheid voor jongeren die in de horeca willen werken stijgt. SVL werkt daarnaast aan voldoende fysieke ruimte voor jonge ondernemers om hun start-ups te beginnen. Zo tillen jongeren de Leidse economie naar een hoger niveau.

» INRICHTING VAN DE STAD

Om de lokale economie te stimuleren is de omgeving belangrijk. SVL zet in op de

Levendig Leiden

vergroening van de stad, het autoluw maken van de binnenstad en het toevoegen van terrassen, zoals op de Breestraat en bij het Hooglandse Kerkplein. Op deze manier wordt het aantrekkelijk om in de stad te zijn, voor de (jonge) Leidenaar en de toerist. Hierdoor stijgt ook het aantal consumenten en kan de Leidse economie verder groeien.

» HET ONDERNEMERSLOKET

Een fijne plek om te ondernemen, begint bij de gemeente. Leiden heeft tal van regels, vergunningen en subsidies. Het is dan ook niet gek dat (beginnende) ondernemers door de bomen het bos niet meer zien. SVL wil daarom een “Ondernemersloket”: één centraal punt waar ondernemers naartoe kunnen met hun vragen en waar de gemeente constructief meedenkt over welke regels, vergunningen en subsidies relevant zijn voor de ondernemer. Op deze manier wordt het makkelijker om in Leiden te ondernemen voor het midden- en kleinbedrijf.

» TOEKOMSTBESTENDIGE ECONOMIE

De wereld verandert snel en Leiden verandert mee. Gelukkig heeft Leiden hier al veel grote stappen in gezet. SVL vindt dat de gemeente initiatieven moet steunen om de lokale economie circulair te maken. SVL is voorstander van het doorzetten van het bestaande duurzaamheidsloket, waar ondernemers en inwoners terecht kunnen met al hun vragen over duurzame thema's. Als het aan SVL ligt, stimuleert de gemeente de ondernemers die vol willen gaan voor de circulaire transitie, maar dit nog niet volledig zelf kunnen. SVL vindt dat de gemeente bezig moet blijven met netwerkvorming tussen groene ondernemers en het ondersteunen van midden- en kleinbedrijven en start-ups middels de bestaande subsidies.

» PLEK VOOR DE JONGE START-UP

Jongeren barsten van goede ideeën. In Leiden moet dit talent van jonge ondernemers tot uiting kunnen komen. Deze groep trekt de stad uit, terwijl het belangrijk is dat zij blijven. SVL pleit voor voldoende kantoorruimte en broedplaatsen zoals PLNT. Op deze manier hoeft niet alles vanaf de zolderkamer geregeld te worden en ondersteunt de gemeente de jonge, creatieve energie van de stad.

» GROEI VOOR HORECA

De horeca is een belangrijk onderdeel van een levendige en economisch gezonde stad. Maar in Leiden is nog ruimte om de horeca meer te stimuleren, wat bijdraagt aan de levendigheid van de stad. De kroeg 'De Kroeg' was bijvoorbeeld een van de weinige plekken in Leiden waar nog gedanst werd. Zij zijn erop gewezen dat dit niet mocht omdat het niet was opgenomen in hun vergunning. SVL wil daar verandering in brengen en de Leidenaren weer laten dansen. Daarnaast is er nog veel onbenutte ruimte die ingevuld kan worden met terrassen. Er wordt nu nog veel vastgehouden aan de leefbaarheid in de binnenstad, maar SVL staat voor meer levendigheid in de stad door ruimte te bieden voor het uitbreiden van terrassen. Daarom wil SVL dat er een ander vergunningssysteem komt waarbij dansen in Leiden weer mogelijk wordt en de horeca de ruimte krijgt om te groeien.

» MARKT

Op een brakke woensdag en zaterdag moet een vers visje te halen blijven op de markt. SVL vindt dan ook dat de markt in de huidige vorm moet blijven bestaan. Als er groei nodig is, gaat de gemeente in gesprek met belanghebbenden uit de stad, waaronder de marktondernemers.

**Studenten
Voor
Leiden**

Armoede

Veel gezinnen komen moeilijk rond, studenten ervaren steeds meer financiële stress en het wordt voor de gemiddelde Leidenaar moeilijk om in de stad te blijven wonen. Ook veel jongeren in Leiden leven in armoede. Geldstress kan een zware tol eisen van de fysieke en mentale gezondheid van jongeren. SVL ziet dit en wil de armoede onder jongeren, studenten en starters aanpakken. Niemand zou in armoede moeten leven, zeker niet in een rijke stad als Leiden.

» ARMOEDE NIET MEER ALS TABOE

SVL vindt dat de gemeente campagnes moet ondersteunen die bewustzijn creëren over de aanwezige armoede. 14% van de huishoudens in Leiden leeft onder de armoedegrens. Dit bespreken mag geen taboe zijn, want dat weerhoudt mensen ervan hulp te zoeken. Dit vergroot het probleem alleen maar. De gemeente moet zich via scholen inzetten op het signaleren en bespreekbaar maken van financiële problemen bij gezinnen. Zo kan er gerichte hulp geboden worden aan gezinnen in financiële nood.

» ARMOEDE ONDER STUDENTEN

Op dit moment heeft de gemeente Leiden geen cijfers over armoede onder studenten en is er geen plan om dit te gaan onderzoeken. De landelijke lijn is nu dat het lenen van DUO ook als inkomen geldt. Dit is onrechtvaardig, omdat leningen met rente geen inkomsten zijn. Helaas zijn er studenten die in armoede leven en dus moet daarop beleid worden gemaakt. SVL wil daarom dat er onderzoek wordt gedaan naar de armoede onder studenten en dat er wordt gekeken naar hoe studenten die in armoede leven, ondersteund kunnen worden.

» INZETTEN OP PREVENTIE

Veel jongeren kampen met financiële problemen. Buy now, pay later-bedrijven, zoals Klarna en Afterpay, en online gokken zijn hier deels de oorzaak van. Hierdoor kunnen jongeren gemakkelijk flinke schulden opbouwen. Bovendien zijn niet alle problemen meteen te herkennen. SVL vindt daarom dat de gemeente moet inzetten op het vroegtijdig signaleren van financiële problemen. Om dit te bereiken, moeten er duidelijke informatievoorzieningen en workshops beschikbaar zijn. Zo moet er in het onderwijs meer aandacht besteed worden aan het regelen van financiën, bijvoorbeeld via voorlichtingen en trainingen. De gemeente kan hiervoor een online lesmethode ontwikkelen, zodat jongeren direct bij de relevante kanalen terechtkomen. Daarnaast moet er meer

zichtbaarheid zijn voor laagdrempelige punten zoals SHout! voor vragen over financiën, huurrecht, lenen en schulden.

» TOESLAGEN VOOR STUDENTEN

SVL wil dat alle studenten de toeslagen krijgen waar zij recht op hebben. Wanneer de armoede onder studenten in kaart wordt gebracht, kan er ook worden georiënteerd waar de Leidse studenten nog ondersteuning kunnen gebruiken. Daarnaast zijn er studenten in Leiden die door diverse mentale en/ of fysieke beperkingen niet in staat zijn nog een bijbaan te hebben naast hun studie. Deze studenten hebben moeite met rondkomen en verdienen een steuntje in de rug, maar de toeslagen die zij nu ontvangen zijn te laag. Met de huidige plannen zal dit landelijk uitgekeerd worden via DUO, maar die toeslag zal worden gebaseerd op het idee dat de student minder dan zeven uur zou werken in de week en een minimumloon verdient. Uit cijfers van het CBS blijkt dat een hoger onderwijs-student gemiddeld 18,7 uur werkt, wat dus niet overeenkomt met de eerder genoemde zeven uur. SVL wil daarom dat de toeslagen voor studenten met alle beperkingen worden verhoogd. Ook heeft SVL een motie ingediend, die al is aangenomen, dat de wethouder moet lobbyen voor een verhoging van deze toeslag mochten de plannen worden uitgevoerd om het landelijk uit te keren via DUO. Verder blijft SVL zich inzetten voor alle studenten met een fysieke en mentale beperking, ook op financieel gebied.

» PARTICIPATIEWET

“Participatiewet in balans” is opgesteld door de landelijke overheid en moet worden uitgevoerd door de gemeente. Helaas blijkt de Participatiewet, die bedoeld is om zoveel mogelijk mensen te ondersteunen en te begeleiden richting werk en inkomenszekerheid, niet goed aan te sluiten op de individuele werkloze. SVL wil graag dat er meer geïnvesteerd wordt en aandacht wordt besteed aan dit toepasselijker maken voor alle inwoners van Leiden.

Levendig Leiden

» **BOUWDEPOT**

Het Bouwdepot ondersteunt jongeren die dak- of thuisloos zijn of het risico lopen dat te worden. Deze jongeren kampen vaak met schulden, missen een financieel vangnet en ervaren financiële stress. Het Bouwdepot biedt hen een jaar lang onvoorwaardelijke, maandelijkse financiële steun. Deze steun geeft jongeren de rust en ruimte die zij nodig hebben om te bouwen aan hun toekomst. Het Bouwdepot is daarmee de juiste aanpak voor dakloosheid onder jongeren. Het Leidse Bouwdepot is als proef gestart, maar SVL pleit voor langdurige ondersteuning van dit waardevolle initiatief.

» **ARBEIDSMIGRANTEN**

In Leiden wonen en werken er ongeveer 3500 EU-arbeidsmigranten, vaak in slechte omstandigheden. Deze arbeidsmigranten worden meestal geworven door uitzendbureaus die hen vaak ook een woning bieden. Maar door slechte arbeidsvoorwaarden worden zij vaak onderbetaald en als er een werkongeval is, worden de slachtoffers vaak niet genoeg gecompenseerd en dreigen hun huisvesting dan te verliezen. SVL stelt voor dat er in Leiden betere ondersteuning geboden moet worden aan deze arbeidsmigranten. Dit houdt in dat de migranten beter ondersteund en onderwezen worden in

bijvoorbeeld hun rechten en plichten, dat arbeidsmigranten goed geregistreerd worden, en dat hun werkgevers gestimuleerd worden vaste contracten aan te bieden met betere arbeidsvoorwaarden. Er kan hierbij gekeken worden naar het Haagse initiatief “Arbeidsmigratie in goede banen”.

» **VOEDSELARMOEDE**

Sommige Leidenaren ervaren voedselarmoede omdat ze geen goed uitgeruste keuken hebben en weinig alternatieven hebben om met anderen te eten. Hierdoor zijn veel bewoners afhankelijk van ofwel snelle en ongezonde ofwel dure alternatieven. Dit probleem wordt vooral ervaren door Leidenaren die leven onder de armoedegrens en studenten. Daarom stelt SVL voor om in Leiden ruimte te maken voor de “Participatie Keuken”, een keuken in bijvoorbeeld een buurt- of wijkcentrum waar mensen bijeenkomen om samen maaltijden te organiseren. Dit initiatief heeft in Leiden veel potentie om mensen samen te brengen om gezamenlijk gezond te kunnen eten. Hierbij stelt SVL voor om ook de studenten die voedselarmoede ervaren te stimuleren hieraan deel te nemen en daarnaast ruimte te maken voor een “Jongerenparticipatie Keuken” in het jongerencentrum.

**Studenten
Voor
Leiden**

Participatie, bestuur en digitalisering

In Leiden is 34% van de inwoners jonger dan 26 jaar. Toch is deze leeftijdsgroep niet eerlijk vertegenwoordigd in het stadsbestuur en de gemeentepolitiek. Jongeren zijn de toekomst en moeten dusdanig vertegenwoordigd worden in de Leidse politiek. SVL heeft er daarom voor gezorgd dat jongeren vanaf 16 jaar al duoraadslid mogen worden in de gemeenteraad. Ook is er door SVL in Leiden de meest invloedrijke jongerenraad van Nederland opgericht. De website en het online participatieplatform van de gemeente moeten toegankelijk zijn voor iedereen. Dit zodat iedereen kan participeren en meedenken over het Leidse lokale stadsbestuur. Leiden moet volgens SVL meegaan met haar tijd. Zo moeten de socialemediakanalen van de gemeente ervoor zorgen dat jongeren in de stad weten waar de gemeente mee bezig is. Ook vindt SVL dat onze gemeente moet inzetten op het gebruik van algoritmes en kunstmatige intelligentie, die op een menselijke en gecontroleerde wijze worden ingezet ten behoeve van de gemeente.

9.1 Participatie en Bestuur

SVL is opgericht met als doel om jonge mensen in de stad te vertegenwoordigen. Iedereen moet mee kunnen praten en de mogelijkheid hebben om te participeren in de stad. Daarom moet de gemeente zich actief blijven inzetten voor jongerenparticipatie en het toegankelijk houden van de lokale democratie. SVL pleit voor een jonge, sterke en toegankelijke lokale democratie.

» DEMOCRATIE071

SVL wil een integrale aanpak voor het democratie-onderwijs in Leiden, zodat het onderwijs en de lokale democratie goed op elkaar zijn ingespeeld. Democratie071 is een apart onderdeel van de gemeente dat zich volledig gaat richten op vertrouwen, voorlichting en betrokkenheid in en bij de politiek, naar het Utrechtse voorbeeld Democratie030. Een mooi voorbeeld van jongeren betrekken bij de lokale democratie is Model Leiden. Hierin komen leerlingen uit Leiden samen om na te denken over belangrijke thema's en hiervoor oplossingen te bedenken. Zo worden basis- en middelbare scholieren al op jonge leeftijd betrokken bij de Leidse democratie. SVL vindt dat Democratie071, de jongerenraad, de kinderverkiezingen en het studenten- en scholierendebat moeten worden vastgelegd in de Leidse participatieverordening.

» DE MEEST INVLOEDRIJKE JONGERENRAAD VAN NEDERLAND

Het is belangrijk dat jongeren vertegenwoordigd worden in de politiek. Daarom heeft de gemeenteraad dankzij SVL de Jongerenraad opgericht. Dit is de meest invloedrijke jongerenraad van Nederland en deze moet dan ook behouden worden. Zij komen elke twee weken samen en brengen adviezen uit aan de gemeenteraad. De adviezen worden vervolgens besproken in de raad; er wordt dus echt iets gedaan met hun input. Dit is dé kans, samen met het duoraadslidmaatschap verlagen naar 16 jaar, voor jongeren in Leiden onder de 18 om hun stem te laten

horen in Leiden. SVL vindt dan ook dat de jongerenraad een structureel onderdeel moet worden van het Leidse stadsbestuur.

» ONLINE ZICHTBAAR PARTICIPEREN

SVL vindt dat het voor alle Leidenaren makkelijker moet worden om hun mening te laten horen over het gemeentelijk beleid. Participatiemogelijkheden moeten een prominente plek krijgen op de website van de gemeente, zoals het online participatieplatform, informatie over het inspreken bij de gemeenteraad en het sturen van een brief naar de gemeenteraad. Dankzij SVL is de gemeenteraad nu ook zichtbaar op sociale media. Deze kanalen moeten verder geprofessionaliseerd en uitgebreid worden, zodat meer jongeren bereikt kunnen worden.

» HET LEIDSE STUDENTEN- EN SCHOLIERENDEBAT

Met het studenten- en scholierendebat wil SVL studenten en scholieren in Leiden een kans geven om zich te laten horen aan de lokale politiek. Dit, wat SVL betreft, jaarlijks terugkerende debat is het moment om in gesprek te gaan met het college van burgemeester en wethouders. In dit debat staan de belangrijkste vraagstukken in het studenten- en scholierenleven centraal. Zo hoort het college direct welke problemen er spelen en kan het college hiermee direct aan de slag. Met dit evenement zorgt SVL ervoor dat studenten en scholieren een directe stem krijgen richting ons stadsbestuur.

» BURGERBERAAD IN LEIDEN

SVL vindt participatie erg belangrijk, voor en door de Leidenaren. Daarom pleit SVL voor een burgerberaad: een gelote groep mensen uit de stad die samen een maatschappelijk vraagstuk onderzoekt en daar een advies over geeft. Deze groep moet representatief zijn voor de Leidse inwoners. De loting van deze groep zal niet bindend zijn. Dit advies gaat naar de gemeenteraad, die ermee aan de slag moet. Zo zorgt SVL voor beleid dat beter aansluit bij wat er in Leiden leeft.

» MEER INSpraak VAN JONGEREN IN WIJKVERENIGINGEN

SVL pleit voor meer en eerlijke representatie van de jongeren in de wijkverenigingen. Dankzij inspanningen van SVL spreken wijkverenigingen niet meer officieel namens hun wijk, maar worden ze gezien als een gelijkwaardige stakeholder. Leidse jongeren worden hierin slecht vertegenwoordigd. SVL wil dit systeem verder ontwikkelen door meerdere wijkverenigingen per wijk toe te staan, zodat iedereen vertegenwoordigd kan worden. Hierdoor kunnen wijkverenigingen ontstaan die meer ruimte bieden voor het perspectief van jongeren. Bij het inspreken in de gemeenteraad moet een inspreker namens een wijkvereniging transparantie geven over waar de input vandaan is gehaald, zodat het duidelijk is namens wie de inspreker spreekt volgens SVL.

» KINDERVERKIEZINGEN

SVL ziet kinderen graag op jonge leeftijd proeven van de lokale democratie. Kinderen gaan vaak mee met hun ouders naar het stembureau, maar zij mogen dan niet stemmen. Als de kinderen dan toch meegaan met hun ouders en/of verzorgers, vindt SVL dat zij dan ook gelijk moeten kunnen stemmen. Met de kinderverkiezingen maken kinderen al op jonge leeftijd kennis met de politiek en leren ze het belang van stemmen. De uitslag van hun verkiezingen zal aan de gemeenteraad en het college worden meegegeven, zodat zij de uitslag kunnen meenemen in hun visies en ook de stem van jonge inwoners wordt gehoord.

» VERSTERKING VAN DE LOKALE MEDIA

SVL ziet sterke lokale media als essentieel voor de stad en de lokale democratie. Het Leids Mediafonds moet daarom worden verlengd. Dit mediafonds verbetert de kwaliteit van de lokale journalistiek, zodat inwoners, organisaties en bedrijven beter geïnformeerd worden over wat er speelt in Leiden en omgeving. De subsidie vanuit de provincie moet worden verlengd, zodat de door de gemeente Leiden verleende subsidie aan het Leids Media Fonds

verhoogd kan worden. SVL vindt het belangrijk dat de kwaliteit van de lokale journalistiek wordt behouden en verbeterd.

» AMBTENAAR STUDENTENZAKEN

De ambtenaar studentenzaken vertegenwoordigt de belangen van studenten in de gemeente. Deze ambtenaar werkt samen met de jonge studentambtenaren; samen vormen zij de verbindende schakel tussen de gemeente en studenten en spelen ze een cruciale rol in het vergroten van studentenparticipatie. Op dit moment is dit team alleen nog actief binnen het onderwerp Welzijn, maar SVL vindt dat dit naar meer onderwerpen moet worden uitgebreid. Er zijn namelijk veel meer gebieden waar de belangen van studenten vertegenwoordigd moeten worden.

» WOONPLAATSVEREISTE VAN DUORAADSLEDEN

Voor SVL is het van groot belang dat jongeren in Leiden mee mogen praten over de toekomst van hun stad. Dankzij SVL is het mogelijk om duoraadslid te worden vanaf 16 jaar. Op dit moment moet elk (duo)raadslid in de gemeente Leiden wonen. Door de krappe woningmarkt is het echter niet voor ieder duoraadslid mogelijk om in Leiden te blijven wonen. Daarom vindt SVL dat de wettelijke eis dat (duo)raadsleden in de gemeente Leiden moeten wonen, aangepast moet worden. Wanneer (duo)raadsleden beëdigd worden, moeten zij wel in de gemeente Leiden wonen. Zodra zij beëdigd zijn, mag het niet zo zijn dat zij door omstandigheden buiten hun invloed uit het stadsbestuur moeten stappen.

» (DUO)RAADS- EN COLLEGELEDEN MOETEN ALTIJD VEILIG HUN WERK KUNNEN DOEN

SVL vindt dat raads-, duo- en collegeleden altijd benaderbaar moeten zijn voor de Leidse inwoner. Helaas komt het soms voor dat het niet altijd veilig is voor deze volksvertegenwoordigers om hun werk te doen. Gemeenteraadsleden in Leiden kunnen te maken krijgen met agressie, intimidatie en zelfs bedreigingen, wat hen onveilig kan laten voelen. Duo-, raads- en collegeleden

moeten daarom een training krijgen over de norm in Leiden. Daarnaast moet het stadsbestuur elke raadsperiode oefenen met wat te doen bij een ordeverstoring, zodat het veilig en voorbereid zijn werk kan doen.

9.2 Digitalisering

Er verandert veel in onze moderne samenleving; ook de digitalisering van bestuur is een zeer actueel onderwerp en brengt veel vraagstukken met zich mee. Hierbij moet gekeken worden naar het gebruik van algoritmes en andere vormen van kunstmatige intelligentie. SVL vindt het belangrijk dat de gemeente investeert in haar toekomst, op een verantwoorde manier. SVL wil namelijk ernstige fouten met algoritmes voorkomen, zoals de toeslagenaffaire en andere schandalen. Het moet anders: het stadsbestuur moet transparant zijn over en verantwoordelijk voor het gebruik van algoritmes en kunstmatige intelligentie en deze moeten op de juiste manier worden ingezet. Daarom wil SVL dat de gemeente investeert in digitalisering, een nieuw programma en een digitaal geletterde raad. Dit alles moet gebeuren op een transparante en verantwoorde manier.

» EEN NIEUW PROGRAMMA: “LEIDSE AANPAK DIGITALISERING” (LAD)

Volgens SVL moet digitalisering een nieuw programma worden binnen de gemeenteraad. Het LAD houdt in dat er gestemd moet worden over het gebruik van algoritmes en kunstmatige intelligentie, dat het college elk algoritme en elke gebruikte

vorm van kunstmatige intelligentie moet kunnen verantwoorden, en dat (duo) raadsleden met voldoende kennis deze kunnen controleren. Hierbij kunnen de onderwijsinstellingen in Leiden betrokken worden, zodat zij hun kennis en expertise met de gemeente kunnen delen. Daarnaast moet er een register komen met een duidelijke toelichting van alle algoritmes: wat voor soort algoritme er wordt gebruikt, wat het doel hiervan is en hoe het werkt. Hiermee wil SVL de privacy van inwoners waarborgen en op een juiste manier omgaan met algoritmes en kunstmatige intelligentie.

» EEN DIGITAAL GELETTERDE RAAD

SVL wil dat de gemeenteraad een training krijgt over algoritmes, kunstmatige intelligentie en andere ontwikkelingen op het gebied van digitalisering. De raad weet op dit moment te weinig over deze technologische hoogstandjes, wat ten koste gaat van innovatie en de privacy van de Leidse bewoners. Het is zelfs zo dat de huidige kennis van de gemeenteraad niet veel verder reikt dan ChatGPT. Wanneer de raad getraind wordt op het gebied van algoritmes, kan zij zelf controleren of de algoritmes voldoen aan alle vereiste wet- en regelgeving. Als de raadsleden dan goed getraind zijn, kunnen zij beter omgaan met zaken als desinformatie, deep-fake video's, en ervoor zorgen dat ze de ontwikkelingen kunnen bijhouden en hierop kunnen handelen. Zo kan Leiden zich verantwoord ontwikkelen en meegaan met de tijd.

**Studenten
Voor
Leiden**

10

Financiën

Jongeren weten als geen ander hoe je moet budgetteren. Het eind van de maand is voor veel jongeren karig en elke euro kan slechts één keer uitgegeven worden. De financiën van de gemeente Leiden zijn hetzelfde, dus moet je verstandige keuzes maken. SVL wil daarom transparant beleid waarbij het geld doelmatig wordt besteed. Daarnaast wil SVL kritisch kijken naar de bestaande belastingen om deze eerlijker te maken.

10.1 Financieel degelijke en transparante keuzes

» FINANCIËLE DEGELIJKHEID

Leiden is financieel gezond en heeft goede reserves opgebouwd om tegenslagen aan te kunnen. SVL vindt het belangrijk deze lijn door te zetten door verstandig om te gaan met het geld. De gemeentelijke financiën worden goed in de gaten gehouden door het strikt gescheiden houden van inkomsten en uitgaven. Voor een degelijk Leids uitgavenpatroon is het doelmatig inzetten van publieke middelen een vereiste. Hierbij dient volgens SVL rekening te worden gehouden met de hoge schulden die de gemeente al heeft, en die in de toekomst mogelijk tot problemen kunnen leiden. SVL stelt daarnaast dat de gemeente waakzaam moet zijn dat geld dat is vrijgemaakt voor bepaalde doelen, ook echt daarvoor wordt gebruikt. Zo worden de ambities van de stad gerealiseerd.

» HET SOCIAAL DOMEIN

Het sociaal domein blijft een gesloten financieel systeem. Het hek rondom het sociaal domein blijft in stand, zodat deze uitgaven zekerheid hebben. Toch kampt het sociaal domein met een structureel tekort. Deze tekorten moeten zo min mogelijk impact hebben op jongeren, kwetsbaren en op preventieve maatregelen binnen het sociaal domein.

» EEN BEGROTING VOOR IEDEREEN

De programmabegroting van de gemeente Leiden telde afgelopen jaar 248 pagina's en is geschreven in lastige taal. De begroting is dus verre van toegankelijk voor de Leidse bewoner. Toch is het belangrijk dat Leidenaren weten welke keuzes de gemeente maakt met de middelen die zij tot haar beschikking heeft. SVL pleit dan ook voor een begroting in eenvoudig taalgebruik, met een duidelijke samenvatting en een speciale uitlegvideo voor jongeren, zodat het duidelijk wordt welke keuzes het stadsbestuur maakt.

10.2 Kritisch kijken naar belastingen

» PARKEERBELASTING

De binnenstad zou een fijnere plek zijn om te verblijven als er minder auto's geparkeerd stonden. SVL gaat hiermee aan de slag. Kort parkeren in de binnenstad wordt duurder, maar parkeervergunningen buiten de singels blijven betaalbaar. De inkomsten uit deze verhoging van de parkeerbelasting worden besteed aan het verbeteren van de infrastructuur. Lees hier meer over in het hoofdstuk Klimaat, Mobiliteit en Omgeving.

» WONINGLASTEN

De gemeentelijke belastingen in Leiden zijn hoog. De afvalstoffenheffing, riool- en waterzorgheffing en de onroerendezaakbelasting zorgen ervoor dat de Leidse bewoner relatief veel geld betaalt. SVL streeft ernaar deze belastingdruk op bewoners te verlagen waar het kan. Voor studenten die weinig of geen inkomen hebben, moet het weer mogelijk worden om heffingen terug te vragen. Daarnaast moeten studenten op de hoogte zijn van de mogelijkheid om dit te doen.

» TOERISTENBELASTING

SVL ziet de meerwaarde van City Marketing in en wil dat Leiden&Partners voldoende financiële middelen houdt om hun werk te blijven doen. Zeventig procent van de toeristenbelasting die geïnd wordt, gaat nu naar deze organisatie om Leiden (inter-) nationaal op de kaart te zetten. Een unieke constructie die de gemeente met geen enkele andere organisatie aangaat. De constructie met Leiden&Partners wordt wat SVL betreft wel aangepast. Leiden&Partners krijgt een vaste subsidie in plaats van een percentage van de geïnde belasting. Hierbij blijft het totale bedrag dat Leiden&Partners van de gemeente krijgt even groot als nu. Zo kan Leiden (inter-) nationaal op de kaart gezet blijven worden.